Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 203 (7093). ● 24 октябрь, 1979 йил ◆ ЧОРШАНБА ● Баҳоси 2 тийин.

УЧ КОЛХОЗ РАПОРТИ

БЎКА. «Коммунизм» колхози аъзолари 590 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 32 центнердан хирмон кўтариб, қабул пунктларига 1900 тонна пахта етказиб бердилар ва планни бажардилар. Ялпи ҳосилнинг 85 проценти машиналарда териб олинди. Илғор механик-ҳайдовчилар Н. Муродов, М. Раббимов, И. Аҳмедовлар «зангори кема»лари бункеридан хирмонга 145—150 тоннадан пахта тўкдилар. Ш. Сиддиқов, Т. Нуриллаев, А. Абдукаримовлар бошлиқ илғор бригадалар пахтакорлари ҳозиргача ҳар гектар майдондан 35—40 центнердан ҳосил йиғиштириб олишди. Колхоз аъзолари пахта ҳосилдорлигини 45 центнерга етказиш, бу мажбуриятларини Улуғ Октябрнинг 62 йиллиги байрамигача бажариш учун курашишмоқда.

* * *

МИЧУРИН номли колхоз пахтакорлари ҳам зафар маррасини эгаллашди. Улар 1160 гектр майдоннинг ҳар гектаридан 27 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олишди. Давлатга 3150 тонна пахта сотилди. Э. Қосимбеков, Т. Тўйчиев, И. Ботиров, Э. Расуловлар бошлиқ бригадаларда эса бу кўрсаткич 30—35 центнерга етди. А. Ўрозбоев, М. Мингбоев, А. Пернибеков сингари дала гвардиячилари машиналари билан 160—170 тоннадан пахта теришди. Колхоз аъзолари ҳосилдорликни 35 центнерга етказиш учун сўз беришди.

* * *

ҒАЛАБА. Давлатга 2275 тонна пахта сотган Энгельс номли колхоз аъзолари ғалаба рапортига имзо чекишди. Гектаридан 37,3 центнердан ҳосил олинди. Бу хўжаликнинг А. Ким, А. Муқимбоев, Қ. Сулаймонов ўртоқлар бошлиқ бригадаларида ҳозирнинг ўзида ҳар гектаридан 40—46 центнердан хирмон кўтарилди. Хўжалик механик-ҳайдовчилари ўртасидаги социалистик мусобақада эса А. Икромов, А. Стариков ва Н. Степановлар пешқадамлик қилишмоқда. Пахтакорлар давлатга яна 410 тонна пахта сотиш ва ҳосилдорликни 44 центнерга етказиш мажбуриятини олишди.

ҲАР КУННИНГ ҚАДРИ

Дзержинский номли колхозда пахта йиғим-терими ҳал қилувчи босқичга кирди. Кун сайин суръат отига қамчи босилмоқда. Ҳар куни 3—4 процентдан ошириб пахта териб топширилмоқда. Шу туфайли хўжалик пахтакорлари район кўчма байроғини олишга муяссар бўлдилар.

Колхоз пахта далаларида 30 та «зангори кема» унумли ишлатилмоқда. Ўтган йили ҳар бир машинанинг иш унуми 133 тоннага тўғри келган эди. Бу йил колхоз механик-ҳайдовчилари ундан ҳам юқори кўрсаткичга эришиш учун курашмоқдалар. Пахтакорлар беш йилликнинг тўртинчи йилида 5700 тонна «оқ олтин» етиштиришга бел боғлаганлар. Шундан 4200 тоннаси машиналарда териб олинади.

Ҳозир хўжаликда 4 та терим-транспорт отряди самарали иш олиб бормоқда. Бу отрядга 30 терим машинаси, 100 дан ортиқ тележка ва 20 дан зиёд транспорт трактори, пахтани юкловчи механизмлар бириктириб қўйилган. Уларнинг унумли ишлаши ва теримнинг поток усулида ташкил этилиши учун ҳамма шароитлар мавжуд.

Ташкил этилган социалистик мусобақа якуни ҳар беш кунда кўриб чиқилмоқда. Илғорлар ўз вақтида рағбатлантириб борилаётир. Ҳар бир терим-транспорт отряди иши планли ташкил этилган. Беш кунликда ғолиб чиққан отряд кўчма Қизил байроқ ва 200 сўм пул билан мукофотланмоқда. Икки беш кунликдан бери колхознинг 1участкаси байроқдорлик қилмоқда. Бу терим-транспорт отрядига участка механиги Ў. Тўйчиев раҳбарлик қилади. Отрядда техник ёрдам, маиший хизмат ва савдо хизмати кўрсатиш ҳам яхши йўлга қўйилган. Шунинг учун ҳам отряднинг иши яхши ва унумли бўлмоқда.

ПАХТАЗОР—ЖАСОРАТ МАЙДОНИ

Пахта терими суръатига тобора суръат қўшаётган 1-участка пахтакорлари бу йил 516 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 40 центнердан «оқ олтин» етиштириш учун курашмоқдалар. Кунига йиллик планнинг 4—5 проценти миқдорида пахта топширилмоқда.

Колхознинг 3-, 4-участкаларида ҳам йиғим-терим суръати тобора ошмоқда. Социалистик мусобақа пешқадамлари ўз вақтида рағбатлантириб борилаётганлиги учун ҳам механик-ҳайдовчилар, теримчилар, бригада ва участкалар ҳар бир куннинг қадрини ҳис этиб иш юритмоқдалар.

Беш кунликда мусобақа ғолиби бўлган механик-ҳайдовчиларга пул мукофоти ва кўчма вимпел берилмоқда. Кунлик терим якунига қараб механик-ҳайдовчилар 5 сўм пул мукофоти ва кўчма вимпел билан тақдирланадилар.

Пахтазорларда терим кун сайин авж оляпти. Машина теримида ВЛКСМ XVIII съезди делегати Отамурод Саъдуллаев, Турғун Эргашев, Сулаймон Нозимов, Бозор Худойқулов, Турсун Тўхтаматов каби механик-ҳайдовчиларнинг ҳар бири кунига 10—12 тоннадан ошириб пахта термоқдалар.

Колхознинг Карим Отабеков, Ином Умаров, Маматқул Камоловлар бошчилик қилаётган бригадалари маррага етай деб қолдилар. Хўжаликнинг 50 центнерчи Худойқул Пардаев, Нашпанали Ашрапов каби уста пахтакорлар раҳбар бригадаларда ҳам она-Ватанга мажбуриятдаги пахтани етказиб бериш учун кураш қизғин тус олдирилмоқда.

— Октябрь — терим тақдирини ҳал қиладиган ой, — дейди колхоз правлениесининг раиси Қодирали Эгамназаров, — колхозчиларимиз мана шу долзарб кунларнинг ҳар бир соатидан унумли фойдаланиш учун ҳаракат қилмоқдалар, пахта майдонларида ҳиммат ва жасорат кўрсатмоқдалар.

Ф. ЗИЕДУЛЛАЕВ,
Бекобод районидаги Дзержинский номли колхоз.

Пискент районидаги 1-«Пискент» совхозининг Ҳ. Иброҳимов бошлиқ бригадаси пахтакорлари ҳозир социалистик мажбуриятлари ҳисобига «оқ олтин» топширaётирлар. Улар бу йил ҳар гектар майдондан 50 центнердан пахта йиғиштириб олишга аҳд қилганлар. Етиштирилган мўл ҳосилни йиғиб-териб олишда механик-ҳайдовчилар жонбозлик кўрсатишмоқда. Суратда: ҳозиргача 145 тонна пахта терган бригаданинг илғор механик-ҳайдовчиси Расул Жабборов.

О. Абдураҳмонов фотоси.

ТОШКЕНТДА ШОДИЁНА КУТИБ ОЛИШ

Яман Социалистик Партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Яман Халқ Демократик Республикаси Олий Халқ кенгаши Президиумининг Раиси Абдил Фаттоҳ Исмоилни Ўзбекистон пойтахти 23 октябрь куни самимий табриклаб кутиб олди. У КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг таклифига биноан дўстона расмий визит билан Совет Иттифоқига келди.

Шу оқшом Тошкент аэропорти байрамона тус олган эди. Флагштокларда ЯХДР, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССРнинг давлат байроқлари ҳилпираб турибди. Аэропорт биноси араб, рус ва ўзбек тилларида: «Хуш келибсиз, дўстимиз Абдил Фаттоҳ Исмоил!» — сўзлари ёзилган транспарантлар билан безатилган.

...ЯХДР пойтахти—Адандан парвоз қилган кумушсимон лайнер аэровокзал ёнига оҳиста келиб тўхтайди. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари Л. И. Греков, Т. Н. Осетров, И. Б. Усмонхўжаев, А. А. Хўжаев, Г. М. Орлов, СССР Олий Совети Президиумининг секретари М. П. Георгадзе, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. Х. Абдуллаева, Қ. А. Аҳмедов, М. Д. Мухортов, М. Т. Турсунов, А. Р. Хўжаев, Туркистон ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони генерал-лейтенант Ю. П. Максимов, Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари У. Умаров, республика министрлари ва давлат комитетларининг раислари, бошқа расмий кишилар олий мартабали меҳмонни ва унинг ҳамроҳларини қардошларча кутиб оладилар.

Тошкент меҳнаткашларининг кўпдан-кўп вакиллари Абдил Фаттоҳ Исмоилни кутиб олиш учун аэропортга келдилар. Улар ЯХДР, СССР ва Ўзбекистон ССРнинг байроқчаларини кўтариб олишган эди.

ЯСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Муҳаммад Солиҳ Мутийя, ЯСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Балиқ бойликлари министри Анис Ҳасан Яхё, ЯСП Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, ташқи ишлар министри Салим Солиҳ Муҳаммад, ЯСП Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Мудофаа министри Али Аҳмад Носир Антар, ЯХДРнинг СССРдаги элчиси Рашид Муҳаммад Табет, дўст араб мамлакатининг бошқа партия ва давлат арбоблари Абдил Фаттоҳ Исмоил билан бирга келди. Шу самолётда СССРнинг ЯХДРдаги элчиси Ф. Н. Федотов ҳам келди.

Болалар меҳмонларга гулдасталар тақдим этишди.

Абдил Фаттоҳ Исмоил ва унинг ҳамроҳлари аэропортдан улар учун ажратилган резиденция томон йўл олдилар. Мотоциклчиларнинг фахрий эскорти ҳамроҳлигидаги автомашиналар кортежи ўтиб борган кўчалар араб, рус ва ўзбек тилларида ёзилган табрик транспарантлари билан безатилган эди. Меҳмонлар ўтган бутун йўл бўйлаб уларни минг-минглаб тошкентликлар самимий табриклаб турдилар.

* * *

Кечқурун Яман Социалистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, ЯХДР Олий Халқ кенгаши Президиумининг Раиси Абдил Фаттоҳ Исмоил шарафига Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика ҳукумати номидан зиёфат берилди.

(ЎзТАГ).

ОБЛАСТЬ МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ

ҚЎРИҚ ПАХТАСИ

Бўка районидаги «Кўкорол» совхозининг 3-бўлими коллективи қабул пунктларига 1300 тонна қўриқ пахтаси етказиб бериб, планни бажарди. Давлатга топширилган пахтанинг ҳаммаси биринчи сортга қабул қилиб олинди. 550 гектар майдоннинг ҳар гектаридан ҳозиргача ўртача 23 центнердан ҳосил йиғиштириб олинди.

Бўлимнинг Ҳ. Мустафиев, Б. Қодиров, Ф. Муқаддимовлар бошлиқ бригадалари пахтакорлари анчадан бери давлатга социалистик мажбуриятлари ҳисобига ҳосил топширмоқдалар. Улар пахта тайёрлаш планини 110 120 процент бажариб қўйишди.

Улуғ Октябрнинг 62 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун курашаётган бўлим пахтакорлари ҳар гектар майдондан яна 9 центнердан ҳосил йиғиштириб олиш ва давлатга планга қўшимча 550 тонна пахта сотиш мажбуриятини олдилар.

БАЙРОҚДОРЛАР

Ойбек номли совхоз ва Навоий номли колхоз пахтакорлари йиғим-теримда Бекобод районида энг юқори кўрсаткичларга эришяптилар. Бу хўжаликларда ўтган беш кунликда планнинг 13—14,5 проценти миқдорида пахта тайёрланди. Ҳар икки хўжалик коллективи социалистик мусобақада ғолиб деб топилиб, район кўчма Қизил байроқлари билан тақдирланди.

Юксак суръатга эришишда механик-ҳайдовчиларнинг ҳиссалари катта бўлмоқда. Жумладан, Навоий номли колхозда машина теримида кунига 5—6 процент ўсишга эришилмоқда.

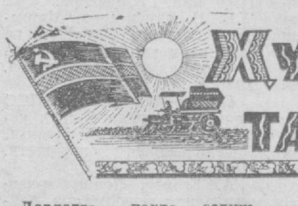

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Давлатга пахта сотиш планини муддатидан илгари бажарганликлари учун қуйидагилар область Ҳурмат тахтасига ёзиладилар:

Ғалаба районидаги Волков номли совхоз (директори З. Назиров, партия ташкилотининг секретари Т. Қуролбоев, ишчилар комитетининг раиси Т. Исмоилов, комсомол ташкилотининг секретари З. Зоипова ўртоқлар).

Бўка районидаги Тимирязев номли колхоз (раиси И. Абдиев, партия ташкилотининг секретари Ҳ. Худоёров, касаба союз ташкилотининг раиси А. Ражабов, комсомол ташкилотининг секретари Э. Суяров ўртоқлар).

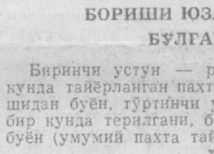

„ОҚ ОЛТИН" ХИРМОНИГА

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ЮЗАСИДАН 23 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — районлар, иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта, учинчи устун — мавсум бошидан буён, тўртинчи устун — шу жумладан машинада бир кунда терилгани, бешинчи устун — мавсум бошидан буён (умумий пахта тайёрлаш ҳажмига нисбатан процент ҳисобида)

Ғалаба	2,57	89,62	2,29	87,65
Бўка	3,15	86,39	2,97	71,11
Пискент	2,45	72,62	2,75	65,93
Оққўрғон	2,42	69,84	2,79	65,54
Бекобод	2,35	68,65	2,65	51,41
Чиноз	2,44	66,27	2,71	47,29
Янгийўл	2,02	65,78	2,66	49,26
Ўрта Чирчиқ	2,70	65,65	2,84	58,31
Коммунистик	3,15	65,58	3,30	61,54
Область бўйича:	2,56	73,40	2,77	64,15

Республика областларида (мавсум бошидан бери планга нисбатан процент ҳисобида): Қорақалпоғистон АССР —82,93; Бухоро — 80,73; Қашқадарё — 79,73; Сирдарё — 75,62; Сурхондарё—73,88; Тошкент — 73,40; Жиззах — 62,72; Хоразм—57,04; Наманган — 57,04; Фарғона—56,46; Андижон—55,09; Самарқанд—37,74. Республика бўйича—64,55.

БЕШ ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Калинин районидаги «Партия XXI съезди» совхози 1-бўлимининг деҳқонлари катта меҳнат ғалабасини қўлга киритдилар. Улар давлатга сабзавот маҳсулотлари ва картошка сотиш бўйича ўнинчи беш йиллик планини шараф билан адо этишди. Бўлим коллективи беш йиллик бошидан бери эл дастурхонига 12250 тонна сабзавот маҳсулотлари, 450 тонна картошка топширдилар. Бу ўнинчи беш йиллик планда кўзда тутилганидан ортиқдир.

Бўлим деҳқонлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб шу йилнинг ўзида давлатга яна 800 тонна сабзавот маҳсулотлари ва картошка сотишга қарор қилдилар.

ДЎСТОНА СУҲБАТ

23 октябрь куни Яман Социалистик партияси Марказий Комитетининг бош секретари, ЯХДР олий халқ кенгаши президиумининг раиси Абдил Фаттоҳ Исмоил Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Министрлар Советида қабул қилинди.

ЯСП Марказий Комитети сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Муҳаммад Солиҳ Мутийя, ЯСП Марказий Комитети сиёсий бюросининг аъзоси, Балиқ бойликлари министри Анис Ҳасан Яхё, ЯСП Марказий Комитети сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, ташқи ишлар министри Салим Солиҳ Муҳаммад, ЯСП Марказий Комитети сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, мудофаа министри Али Аҳмад Носир Антар, дўст араб мамлакатининг бошқа партия ва давлат арбоблари азиз меҳмон билан бирга бўлдилар.

Самимий дўстлик вазиятида ўтган суҳбатда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов республиканинг экономика ва маданиятни ривожлантиришда эришган муваффақиятлари, Ўзбекистон партия ташкилотининг ҳамма куч-қувватлари КПСС XXV съезди тарихий қарорларини муваффақиятли бажаришга қаратилган фаолияти билан Абдил Фаттоҳ Исмоилни таништирди. Республика меҳнаткашлари беш йилликнинг тўртинчи йилини хўжалик ва маданий қурилишнинг ҳамма участкаларида янги-янги катта ютуқлар билан нишонламоқдалар, ҳамма қийинчиликларга қарамай Ватанга 5 миллион 700 минг тонна пахта беришдан иборат зиммаларига олган социалистик мажбуриятлари сўзсиз бажарилишига ҳаракат қилмоқдалар.

Барча совет кишилари сингари Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам янги ҳаёт қураётган Яман Халқ Демократик Республикасининг мард халқига самимий хайрихоҳлик ҳислари билан қарамоқдалар, арабларнинг сионизм ва империализмга қарши кураши билан birдамдирлар, деб таъкидлади Ш. Р. Рашидов. Республика меҳнаткашлари совет-лар мамлакатининг барча халқлари билан бирга Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг тинчликсевар ташқи сиёсатини Леонид Ильич Брежневнинг планетада мустаҳкам тинчликни таъминлаш борасидаги улкан фаолиятини қизғин маъқулламоқдалар ва қўллаб-қувватламоқдалар. Ўртоқ Л. И. Брежнев Берлинда ўтказилган тантаналарда сўзлаган нутқида баён этган янги тинчлик ташаббусларини республика меҳнаткашлари ҳам сидқидилдан қўллаб-қувватламоқдалар.

Абдил Фаттоҳ Исмоил Совет Ўзбекистони диёрида ўзи ва ҳамроҳлари шодиёна қабул қилиб олинганлиги учун миннатдорчилик изҳор қилди. У Яман Социалистик партиясининг экономика ва маданиятни тезроқ юксалтириш, империализм кўп йиллик ҳукмронлиги оқибатларини тугатиш борасидаги куч-ғайратлари тўғрисида батафсил гапириб берди.

Абдил Фаттоҳ Исмоил СССР билан ЯХДР ўртасидаги дўстона ҳамкорликнинг аҳамиятига юксак баҳо бериб, ўзининг ҳозирги визити мана шу ҳамкорликни иккала мамлакат халқлари, барча яхши ниятли кишиларнинг манфаатлари йўлида янада ривожлантиришга хизмат қилади, деб комил ишонч билдирди. У бирлик ва тараққиётга, эски ва янги мустамлакачиликни узил-кесил тугатишга ҳаракат қилаётган араб халқига нисбатан яхши ҳис-туйғулари учун совет кишиларига қизғин миннатдорчилик билдирди.

Суҳбатда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлари Л. И. Греков, Т. Н. Осетров, И.Б. Усмонхўжаев, А. А. Хўжаев, СССР Олий Совети Президиумининг секретари М. П. Георгадзе, СССРнинг Ямандаги элчиси Ф. Н. Федотов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари, республика ташқи ишлар министри М. Т. Турсунов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бўлими мудирининг ўринбосари Х. Р. Раҳимов қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

ИНСОН, ЖАМИЯТ, ҚОНУН ВА АДАБИЁТ

ТОШКЕНТДА БУТУНИТТИФОҚ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

23 октябрь куни Тошкентда бошланган Бутуниттифоқ конференцияси бадиий адабиётдаги маънавий-аҳлоқий ва ҳуқуқий проблемаларга бағишланди. Конференцияни СССР Ички ишлар министрлиги билан СССР Ёзувчилар союзи ўтказмоқда. Конференция ишида таниқли совет ёзувчилари, юристлар, партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотларининг, маъмурий органларнинг ходимлари иштирок этмоқдалар.

СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари Ю. Н. Верченко кириш нутқи сўзлаб, конференцияни очди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети номидан конференция қатнашчиларини табриклади.

— Бизнинг партиямиз, — деди у, — совет кишисини коммунистик идеаллар руҳида тарбиялашга ҳамиша ғоят муҳим аҳамият бериб келди ва ҳамон ана шундай аҳамият бериб келмоқда. Партия В. И. Ленининг коммунизм қурилиши «ҳар томонлама баркамол ва ҳар томонлама етук кишиларни тарбиялашни тақозо этади», деган йўл-йўриғини мунтасил бажариб келмоқда.

Идеология ходимларининг куни кеча Москвада тугаган Бутуниттифоқ кенгаши Ленин ғоялари изчиллик билан амалга оширилаётганлигининг яққол далили бўлди. Бу кенгаш эътибор жалб қилиниши керак бўлган биринчи навбатдаги вазифаларни белгилаб олди.

Ички ишлар органлари фаолиятига оид бадиий адабиёт ёзувчиларининг конференцияси ҳам меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш, совет кишисининг ҳаётдаги актив позициясини, унинг юксак маънавий фазилатларини шакллантириш проблемаларини кенг муҳокама қилишга бағишланди.

Ш. Р. Рашидов адабиёт проблемалари тўғрисида гапириб, шуни таъкидладики, бугунги кунда жамиятимизни ривожлантириш йўллари билан адабиётимиз ҳаракатини бир-бирига боғловчи воқеага эътибор бермаслик мумкин эмас. Бу — Леонид Ильич Брежневнинг яқинда чоп этилган ва бутун дунёга машҳур бўлиб, ҳамманинг таҳсинига сазовор бўлган «Кичик ер», «Тикланиш» ва «Қўриқ» каби ажойиб китоблари — миллион-миллион кишилар учун чинакам ҳаёт дарсликлари бўлиб қолган асарлардир. Бу асарларни социалистик реализм ёзувчилари ўз ишлари учун намуна деб биладилар. Ана шу асарлар диалектик фикр юритиш, партиянинг кенг халқ оммаси билан мулоқотида, ленинча ҳаққўйлик ва астойдил самимийлик сабоғини беради. Бу ғоят зўр китобларнинг саҳифаларида гап адабиёт билан санъатнинг вазифалари тўғрисида ҳам, зиёлиларнинг ижтимоий ҳаётдаги роли ҳақида ҳам боради.

Совет ёзувчиси учун пўлат эритаётган ва нефть қазиб чиқараётган, шаҳарлар ва тўғонлар барпо этаётган, ғалла ва пахта етиштираётган, космосни забт этаётган ва совет қонунчилигини, совет жамияти манфаатларини, совет гражданларининг ҳуқуқларини қўриқлаб турган кишиларнинг маънавий бойлигини тараннум этишдан кўра юксакроқ ва олийжаноброқ мақсад йўқ.

Совет ёзувчиси бизнинг мамлакатимизда зўр ҳурмат, эҳтиромга сазовордир. Китобхонлар совет ёзувчисини ўзининг маслаҳатгўйи, дўсти ва мураббийси деб биладилар.

Совет мамлакатининг адиби бўлиш — замон нафасини сезгирлик билан ҳис этиш, жанг ва қурилишда халқ билан бирга бўлиш, унинг ишлари ва юмушлари билан яшаш, бутун таланти ва маҳоратини, бутун қалб қўрини унга бағишлаш демакдир.

Советлар мамлакатининг адиби бўлиш — ўз сўзи билан кишини руҳлантириш, унда юксак ўй-фикр ва ҳис-туйғуларни уйғотиш, унга қувонч ва эстетик завқ бағишлаш демакдир.

Советлар мамлакатининг адиби бўлиш, коммунизм учун, юксак олийжаноб фазилатли янги кишини камол топтириш учун курашнинг олдинги маррасида туриш демакдир.

(Давоми 2-бетда).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА УЧРАШУВ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов республикада меҳмон бўлиб турган Америка Қўшма Штатлари Компартияси Марказий Комитети сиёсий комитетининг аъзоси, АҚШ Компартияси Марказий Комитетининг секретари Жеймс Жексонни 23 октябрь куни қабул қилди.

Бўлиб ўтган дўстона суҳбатда Ш. Р. Рашидов республика партия ташкилоти ҳал этаётган масалалар тўғрисида меҳмонга сўзлаб берди. Ўзбекистон коммунистлари партия XXV съезди қарорларига ва КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг йўл-йўриқларига амал қилиб, партиявий ташкилотчилик ва идеология иши методларини муттасил такомиллаштираётганликларини, меҳнаткашларни, хусусан ёшларни пролетар интернационализми ленинча ғояларига астойдил садоқат руҳида тарбиялашни ўзларининг энг муҳим вазифаларидан бири, деб билаётганликларини таъкидлади. Барча совет кишилари каби республика меҳнаткашлари ҳам инсониятнинг янги уруш хавфидан халос этилишидан, СҚЧ-2 тўғрисида Венада имзоланган Шартноманинг тезроқ ратификация қилинишидан астойдил манфаатдор бўлиб, ўртоқ Л. И. Брежнев Берлинда сўзлаган нутқида таърифлаб берган янги тинчлик ташаббусларини қизғин маъқулламоқдалар.

Жеймс Жексон Ўзбекистон меҳнаткашларининг тинч бунёдкорлик меҳнатида эришган муваффақиятларга қойил қолганлигини изҳор этди. У Тошкент, Урганч ва Бухорода бўлиб шу муваффақиятлар билан танишиб чиқди. Ж. Жексон АҚШ Компартиясининг фаолияти тўғрисида гапириб, шуни қайд этдики, партиянинг халқаро кескинликни юмшатишни мустаҳкамлаш, реакцияни жиловлашдан иборат йўлини АҚШнинг кенг оммаси тобора кўпроқ қўллаб-қувватламоқда.

Суҳбатда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари Л. И. Греков, КПСС Марказий Комитетининг масъул ходими А. Б. Беляков иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

ИНСОН, ЖАМИЯТ, ҚОНУН ВА АДАБИЁТ

(Боши 1-бетда).

Кейинги йилларда бизнинг адабиётимиз янги ажойиб муваффақиятларга эришди. Социалистик турмуш тарзимизнинг ютуқларини, улуғ рус халқи бошчилигидаги совет халқларининг ленинча дўстлиги ва қардошлиги буюк енгилмас кучини тасвирловчи юксак ғоявий, юксак бадиий асарлар шулар жумласидандир.

«Ижодкор зиёлиларнинг фаолияти, — деди Л. И. Брежнев КПСС XXV съездида, — ўтган йиллар давомида янада активлашди, улар коммунистик жамият қуришнинг умумпартиявий, умумхалқ ишига тобора салмоқлироқ ҳисса қўшмоқдалар».

Ички ишлар органларининг ходимлари совет ёзувчилари кўпгина китобларининг қаҳрамонларидир. Бу ходимларнинг қаҳрамонона романтика билан бурканган, мардлик ва матонатни, ирода ва омилкорликни талаб этувчи, хатарли ва баъзан фидокорликни тақозо этувчи хизмати ғоят чуқур ҳурматга ва энг эзгу сўзларга муносибдир. Ички ишлар ходимларининг машаққатли жанговар меҳнати кўпгина талантли сўз санъаткорлари зўр эътибор бераётган объект бўлиб қолгани тасодифий эмас.

Милиция, тергов органлари, жиноят қидирув бўлими ва бошқа хизмат ходимлари катта анъаналарга, нозик профессионал маҳоратга, юксак маънавий фазилатларга, умумий маданиятга эгадирлар. Улар партиянинг топшириғини бажара бориб, совет кишисини коммунистик ғоявийлик, революцион идеалларимизнинг улуғворлигига бўлган мустаҳкам эътиқод руҳида тарбиялашга ёрдам бермоқдалар. Бу кишилар жиноятларни тергов қилиш, уларнинг олдини олиш борасида синчковлик билан иш олиб бормоқдалар, совет кишиларининг ҳаёти, сиҳат-саломатлиги ва осойишталигини сергаклик билан қўриқлаб турибдилар. Шоир: «Менинг милициям мени асрайди!» — деб айтганида минг бор ҳақлидир.

КПСС Марказий Комитетининг ҳуқуқ тартиботни қўриқлаш ишларини яхшилаш ва ҳуқуқни бузишларга қарши курашни кучайтириш тўғрисида яқинда қабул қилинган қарорида ҳуқуқ бузилишларининг олдини олишни янада яхшилашга, жиноятчиликка ҳамда жамиятга ҳилоф бошқа кўринишларга қарши курашни кучайтиришга, барча граждашлар ва мансабдор шахслар совет қонунларига сўзсиз риоя этишларига қаратилган конкрет тадбирлар белгиланган.

Ана шу вазифаларни ҳал этишда ички ишлар органларининг ҳамда ўз ижодиётини милиция ходимларининг масъулиятли ва машаққатли ишини бадиий тасвирлашга бағишлаётган адабиёт ва санъат арбобларининг роли ғоят каттадир.

Совет адабиёти, шу жумладан ғоялар дунёси билан чекистларнинг, милиция ходимининг, терговчининг меҳнатини тадқиқ этувчи адабиёт ҳам порлоқ келажагимиз учун курашда қудратли идеологик қурол бўлиб қолмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарори, идеология ходимлари, бутуниттифоқ кенгашининг ҳужжатлари совет ёзувчиларини худди мана шунга сафарбар этади.

Ш. Р. Рашидов пировардида бундай деди: Тошкентдаги мазкур учрашув қатнашчилари олдида ғоят муҳим аҳамиятга молик вазифалар турибди. Энг муҳим проблемалар тўғрисида ишчанлик билан батафсил гаплашиб олиш, эркин ва рўй-рост фикрлашиш, орттирилган тажрибани баҳам кўриш, театр, кино, тасвирий санъат, музика, матбуот, телевидение ва радио билан бевосита боғлиқ масалаларни муҳокама этиш кўпгина актуал масалаларни ҳал этиш имконини беради. Даставвал у ёшларни барча совет кишиларини тарбиллашда ғоят муҳим роль ўйнайдиган адабиётни янада ривожлантириш йўлларини белгилаб олишда ёрдам беради.

Социалистик ҳуқуқ тартиботни мустаҳкамлаш учун кураш идеология ишининг таркибий қисмидир. КПСС XXV съезди қарорларига, СССР Конституцияси қоидаларига мувофиқ мамлакатимизда қонунчилик ва тартибни мустаҳкамлаш, жиноятчиликни ва уни вужудга келтирувчи сабабларни тугатиш йўли изчиллик билан муттасил амалга оширилмоқда. Мана шуларнинг ҳаммасида давлатимизнинг совет кишисини тарбиялаш тўғрисидаги, унинг ҳуқуқ ва манфаатларини қўриқлаш ҳақидаги меҳрибонлиги ўз ифодасини топмоқда.

СССР Ички ишлар министрининг ўринбосари генерал-лейтенант Ю. М. Чурбанов конференцияда доклад қилиб, Тошкент учрашуви қатнашчиларини бугунги кунда ички ишлар органлари олдида турган энг мураккаб ва муҳим вазифалар билан таништирди. У В. И. Лениннинг сўзларини эслатиб ўтди. Безори, бандит, ўғри ва порхўрни В. И. Ленин совет ҳокимиятининг душмани деб атаб, маъмурий таъсир чорасидан бошлаб то матбуотгача имкони бўлган барча воситалар билан уларга қарши қатъий ва изчил кураш олиб боришга даъват этган эди.

Совет жамиятидаги шароитлар ҳуқуқ бузилишларини бартараф этиш, социализмга ёт одат ва хулқларга коммунистик ахлоққа зид кўринишларга барҳам бериш учун қулай имкониятларни вужудга келтирмоқда.

Совет кишиларининг ҳуқуқ ва эркинликлари иқтисодий, сиёсий ва ҳуқуқий жиҳатдан мустаҳкам гарантияланиши, давлат гражданининг манфаатлари пухта қўриқланиши — партиямизнинг ғоят буюк ютуғидир. Модомики, партия ва давлат органлари жиноятчиликка қарши курашни кучайтираётган эканлар, бу — қандайдир фавқулодда вазиятнинг тақозоси эмас, албатта, деб таъкидлади Ю. М. Чурбанов. Бу — халқ онги ва маданияти ўсганлигининг, жамиятга қарши ҳар қандай кўринишларга нисбатан муросасизлик, кучайганлигининг ва ривожланган социализм шароитида ҳуқуқни қўриқлаш органларига партия талаблари ошганлигининг бевосита натижасидир.

Коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичида инсоннинг ахлоқий маънавий фазилатларига нисбатан талаблар тобора кучаймоқда. Шу боисдан ҳам ички ишлар органлари шахсий состави билан ўтказиладиган тарбиявий иш системасида ходимларнинг маънавий тарбиясига жиддий аҳамият берилмоқда.

Улуғ пролетар ёзувчиси А. М. Горький Нижегород милицияси ходимлари билан учрашувда бундай деган эди: «Сиз, милиционерлар, яхши ўртоқ бўлишларингиз лозим. Сизлар, асаби бузилган, ҳориган кишига тасқин бериб, унга ёрдам қўлини чўзишингиз, самимий муносабатда бўлишингиз лозим... Лекин умуман кишиларга ҳамдарлик билан самимий муносабатда бўла туриб, шуни унутмаслигингиз керакки, тартиб душманлари бўлган кишилар категорияси ҳали ҳам бор. Мана шу душманларга қарши, сиз милиционерлар шафқатсиз курашишингиз лозим».

Милиция ходимлари ҳуқуқий тартиботни муҳофаза қилиш борасидаги ўз бурчларини бажара бориб, ватанга хизмат қилиш мақсадларини ҳамма нарсадан юқори қўймоқдалар. Улар хавф-хатар дақиқаларида ҳамиша кишиларга ёрдам беришга тайёрдирлар. Кўпинча вазият шундай бўладики, киши ўз ҳаётини хавф остида қолдиришига тўғри келади. Шунда улар таваккал қиладилар. Шу дақиқаларда улар ўзлари ҳақида ўйламайдилар, улар фақат бир нарсадан — бегуноҳ киши жабр кўрмаса эди, деб шундагина чўчийдилар.

Мисол учун Смоленск область Новодегинск районидаги участка инспектори Николай Иванович Голубев шундай қилди. У посёлка аҳолисини ҳимоя қилиш учун қуролланган — тўрт марта судланган бандит билан олишиб кетди. Довюрак милиционер ҳалок бўлди. Лекин унинг хотираси ҳамқишлоқларининг қалбларида мангу яшайди. У ўзининг ҳаётини қурбон қилиб, уларни муқаррар фалокатдан қутқариб қолди. Посёлка аҳолиси ижроия комитетига мурожаат этиб, капитан Голубевнинг хотираси абадийлаштирилишини сўради. Мактаблардан бири унинг номи билан аталди. Кишилар районда Голубев кўчаси бўлишини, унга ҳайкал қўйилишини ҳам хоҳлайдилар. Ватан инспекторининг фидокорона жасоратига юксак баҳо берди. Милиция капитани марҳум Голубев Қизил Юлдуз ордени билан мукофотланди.

Москва шаҳридаги 92-милиция бўлими жиноят қидирув катта инспектори Петр Щербинин кассирга талончилик ҳужуми қилган бандитни таъқиб этиб ушлаган пайтида ҳам ўзи тўғрисида ўйламади. Ушланган бандит катта лейтенантни жароҳатлантирди. Лекин Щербинин шунга қарамай жиноятчини қўйиб юбормади. СССР Олий Совети Президиумининг Фармони билан Петр Щербинин мана шу довюраклиги учун Қизил Юлдуз ордени билан мукофотланди.

Бунақа мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Социалистик реализм адабиёти ўз тарихининг ҳамма босқичларида мамлакат ҳаёти билан чамбарчас боғланиб келди, оммани маънавий бойитишга, коммунистик руҳда тарбиялашга актив кўмаклашди, — деб давом қилди докладчи. — Совет халқи КПСС XXV съездининг қарорларини амалга ошира бориб, илҳомбахш меҳнат қилаётган ҳозирги пайтда бу адабиёт ўзининг юксак эътиқодига содиқ бўлиб қолмоқда.

Ҳозир шуни фахрланиб айтиш мумкинки, совет адабиёти олтмиш йилдан кўп вақт давомида сифат жиҳатидан янги социалистик формациядаги, ўз ватанининг ҳақиқий ватанпарвари бўлмиш кишини, ишлари ва ҳаракатлари бизнинг ажойиб идеалларимиз билан ҳамоҳанг кишининг тарбияси учун курашиб келди.

Жамият ҳаётидаги салбий ҳодисалар илдизини қуритишга ёрдам бераётган ёзувчиларнинг асарлари ҳам янги социалистик формациядаги инсон тарбиясига хизмат қилади. Ёрқин китоблар, истеъдодли пьесалар, кинофильмлар милиция органларининг ҳуқуқ бузишлар олдини олишларига ва уларни йўқотишларига ёрдам бермоқда. Шунинг учун ҳам биз милиция ходимлари тўғрисидаги ҳар бир яхши китобга, идрокли спектаклга бир воқеа деб қараяпмиз. Бундай воқеалар кўп бўлишини хохлардик, — деди докладчи.

Адабиётимизда милиция ҳақидаги асарларнинг ўз тарихи бор. Анча-мунча китоблар ёзилган бўлсада, уларнинг ҳаммасини бир хил қимматда деб бўлмайди. Сергей Михальков, Василий Шукшин, Григорий Мединский, Павел Нилин, Юрий Герман, Виль Липатов, Юлян Семенов, Борис Васильев, Борис Можаевларнинг ижодиёти биз учун ғоят қимматлидир. Уларнинг асарларида бизнинг машаққатли ишимиз тўғрисида чуқур, жиддий ва айни маҳалда содда қилиб ҳикоя этилган. Уларнинг асарларида рус демократик адабиёти билан ўринбосарлик алоқаси сезилиб туради. Л. Н. Толстой ва Ф. М. Достоевский асарларини эслайлик-а, рус демократик адабиёти детектив сюжетдан фойдаланиб, ўз замонидаги социал ва аҳлоқий проблемаларнинг катта комплексини ҳал этган.

Аммо гапнинг сирасини айтсак, милиция ходимини масхарабоз ҳолида кўрсатган баъзи китоблар, пьесалар ва кинофильмлар ҳам бўлди.

Мамлакатимиз аҳолиси ўртасида милициянинг обрўсини ошириш унинг ҳақидаги романлар, қиссалар, ҳикоялар, пьесалар сценарийларнинг энг муҳим вазифасидир.

Ҳозирги кунларимиздаги милиционер тобора юксак даражадаги зиёли, интеллектуал ва мўътабар инсон, жаҳонда энг тарққийпарвар ва инсонпарвар ҳокимиятнинг муносиб вакили, В. И. Лениннинг сўзлари билан айтганда, «халқнинг дарҳақиқат ақл-идроки ва иродасини, куч қуввати ва ҳокимиятини» ифодаловчи инсон бўлиб бормоқда.

Мамлакатимиз меҳнаткашлари учун милиция ходими қонунчилик, орият ва олижаноблик рамзи, юксак маданият ва доғ тушмаган номус рамзи, одамларга ҳақиқий зўр меҳр-муҳаббат, уларга керакли пайтда ёрдам беришга доимо тайёр туриш рамзидир. Партиянинг XV съездида Серго Оржоникидзе бундай деган эди: «Деҳқон бизнинг Совет ҳокимиятимизга қандай баҳо беришга одатланган? У Совет ҳокимиятига бирон халқ комиссари ўзига қандай муносабатда бўлганлигига қараб эмас, (у халқ комиссарини умрида ҳеч қачон кўрмаган бўлиши ҳам мумкин), балки қишлоқ советида, милиция участкасида ўзига қандай муносабатда бўлишларига қараб баҳо беради». Ҳозирги кунларимизда ҳам шу фикр ўзининг актуаллигини йўқотгани йўқ. Бугунги милиционер Совет ҳокимиятининг жонли инъикоси бўлиб, бу ҳокимиятнинг ҳамма илғор ҳислатлари унда намоён бўлмоғи лозим.

Бу нарса сиёсий-тарбиявий ишлар, бу ишда адабиёт, санъат намояндаларининг иштироки яхши самаралар бераётганлигини билдиради. Шундай экан, биз милиция ходимининг образи ҳаққоний ва ишонарли қилиб акс эттирилган ҳар бир китоб пайдо бўлишини қизғин табриклаймиз, зеро халқ манфаатлари посбонлигида турган, жиноятчиликка қарши курашнинг олдинги маррасида бўлган қонун кишиси мана шундай акс эттирилишга муносибдир. Адабиёт ва санъат бурч, номус, виждон, инсонпарварлик каби, умуман абстракт тушунчаларни бадиий образ ифодасига айлантиради. Истеъдодли асарда бу тушунчалар бирон қаҳрамон характерининг конкрет хислатлари, хатти-ҳаракат услуби, ҳаёт тарзи ва меҳнатга муносабати сифатида кўринади. Реал ҳаётда санъат яратган бу образлар, айниқса «кимга ўхшасам экан», деган масала пайдо бўладиган вазиятларда мўлжал ролини ўйнайди. Милиция погони таққан кишининг — кучли ўз ишига меҳр қўйган, ўзининг машаққатли ишини масъулият билан яхши бажарувчи одамларга зўр меҳр-муҳаббатли кишининг ёрқин, ҳаққоний образини яратиш—катта социал аҳамиятга молик вазифа эканлиги равшан. Ўртоқлар, милициянинг кундалик ишлари совет гражданларига ёрдам бериш; бир хил гражданларни ҳимоя қилиш, иккинчи хилларини тўғри йўлга йўллаш тўғрисидаги ташвишлар билан тўлиб-тошганлигини кўрсатиб бериш жуда муҳим. Бундай образ, албатта китобхоннинг кўнглига жо бўлиб ҳуқуқий тартибот барча солдатларининг фаолиятига тўғри гражданлик баҳосини бердиртиради.

Бадиий адабиёт асарлари жиноятчиликнинг манфур юзини очиб бериши, ичкиликбозлик, безорилик ва бошқа жиноий ҳаракатларнинг сабаблари ва оқибатларини кўрсатиб бериши керак. Адабиёт жиноят қилиш — мудҳиш ва инсониятга хилоф иш эканлигига ва жамоатчилик жиноятчини ҳамиша қоралашига китобхонни ишонтира олмоғи лозим.

Афсуски, бадиий асарларда айтилувчи гапларни ҳамиша ҳам тўғри деб бўлмайди. Шундай китоблар пьесалар, сценарийлар ҳам учраб турадики, уларнинг авторлари жиноятларни оқловчи важлар топишга уринадилар, хавфли жиноятчиларни эса адашган, мўмин сифатида тасвирлайдилар. Мана шундай кишиларнинг юз тубан кетишларига ўзларидан ташқари ҳамма айбдор қилиб кўрсатиладилар. Авторларнинг жиноятчига бундай қарашлари бадиий тасвир билан кучайиб, нари-берисини ўйламайдиган китобхон ва томошабинларга кучли зарар етказади. Холбуки, кўпинча ёшлар ана шундай китобхон ва томошабин бўлади.

Ю. М. Чурбанов ўз докладини тугатаётиб, таъкидладики, коммунистик руҳда тарбиялаш — нозик санъат ва фидокорона қаттиқ меҳнатдир. Партия бу ишни янги юксак даражага кўтаришни, уни совет жамиятининг социал-иқтисодий ва маънавий тараққиёт эҳтиёжлари билан мувофиқ ҳолга келтиришни вазифа қилиб қўйди. У Тошкентдаги конференция СССР ички ишлар министрлиги ва СССР Ёзувчилар союзи ўртасидаги ижод алоқаларини янада мустаҳкамлашга ёрдам беради, партия билан халқнинг кўп томонлама фаолиятида, мамлакатимизда коммунистик жамият қуриш учун курашда муҳим ўрин тутувчи проблемаларни ёритишга янгидан-янги кучларни жалб қилади, деб ишонч билдирди.

СССР Ёзувчилар союзи билан СССР Ички ишлар министрлигининг ижодий алоқа кенгаши раиси А. Г. Адамов ўз докладида инсон билан жамият, одам билан қонун ўзаро муносабати проблемаларига қаламини бағишлаган ёзувчилар ижодиёти тўғрисида гапирди. У таъкидлаб айтдики, жамиятимизнинг ҳуқуқ ва ҳуқуқий тартибот проблемаларига ҳамиша диққат-эътибор бераётганлиги, партия ва Совет ҳукумати социалистик қонунчиликни такомиллаштириш, ҳуқуқ бузишларга қарши курашни кучайтириш тўғрисида ва айниқса жамиятга қарши ҳаракатларнинг олдини олиш тўғрисида доимо қайғураётганлиги ҳозирги конференциямизга алоҳида аҳамият касб этади.

Социал ҳаётнинг жуда нозик участкасида турган кишиларнинг меҳнати ҳақида ҳикоя қилувчи китоблар гражданлик ҳис-туйғуларини тарбиялайди, китобхоннинг ҳаётда тутадиган ўрнини, унинг манфаатлари, мақсадлари, идеалларини шакллантиради. Шунинг учун ҳам бу борада сохтакорликка йўл қўймаслик, борилаётган йўлдан адашмаслик жуда муҳим.

Бу мавзудаги совет адабиёти бизнинг социалистик қонунларимиз, жамиятимиз ўз манфаатлари поймол этилганлиги учун жазо беришдан ташқари қонунни бузган кишиларни қайта тарбиялашга, уларни онгли гражданларга айлантиришга, уларга порлоқ идеялар ўтказиб, янги-янги манфаатларга жалб этишини кўрсатишга ҳам ҳаракат қилади. Бизнинг адабиётимиз ижтимоий ҳаётдаги ғоят мураккаб жараёнларни акс эттиради, инсон учун куйманади ва унинг учун курашади.

Ёзувчиларда сўздан бўлак қурол йўқ. Шу боисдан ҳам сўз қалб торини чертадиган, инсонни даъволайдиган ва унга устозлик қиладиган даражада ўткир ва эҳтиросли, жозибали ва ҳаққоний бўлмоғи лозим. Бундай китобларнинг аҳамиятига баҳо бериш қийин.

Ахлоқий-ҳуқуқий мавзудаги адабиёт жанрлари орасида детектив жанри китобхонларга кўп манзур бўлмоқда. Айни ғоятда оммалашганлиги боисидан ҳам детектив роман кишиларга ғоявий, ахлоқий ва эстетик таъсир кўрсатувчи жиддий қуролга, идеологик курашнинг ўткир қуролига айланмоқда. Бу жанрнинг қизғин муҳлислари бўлмиш катта-катта сиёсий арбоблар, олимлар, санъат намояндаларининг номларини айтиш мумкин. Ёшлар орасида ҳам бу жанрга қизиқиш катта. Совет детектив романига бағишлаб совет матбуотидагина эмас, чет эл матбуотида ҳам пайдо бўлган танқидий мақолалар мамлакатимизда бу жанр муваффақият билан ривожланаётганлигини билдиради. Бу жанрнинг ривожланишини диққат билан кузатмоқ, унга ҳар томонлама кўмак бермоқ зарур. Албатта, салбий қаҳрамон билан бирга ижобий қаҳрамонга ҳам тобора кўпроқ қизиқиш билан қараш сўнгги йиллардаги совет детектив романлари ва қиссаларига хос ҳислат бўлмоқда. Мана шу нарса айни совет детектив адабиётини ажратиб турадиган ҳусусиятдир.

А. Г. Адамов Дзержинский чекистлари эстафетасини қабул қилган кишилар тўғрисидаги китоблар, социал-маиший роман ёки қисса, маънавий-ҳуқуқий публицистика жанрларига тааллуқли асарлар минг-минглаб китобхонларни лоқайд қолдирмаганлиги ва қолдира олмаслигига бир қанча мисоллар келтирди. Булар орасида Ю. Германнинг «Бир йил», Г. Мединскийнинг «Номус», В. Эмлинскийнинг «Аканинг қайтиши» деган романлари, И. Меттер, М. Ланский, В. Липатов, Л. Шейниннинг қиссалари ва ҳикоялари, П. Нилиннинг «Синов муддати», «Ёвузлик» деган қиссалари ва бошқа кўп асарлар бор.

Кейинги йилларда адабиётнинг шу жанрларини анча-мунча яхши асарлар тўлдирди. Булар орасида В. Тендряковнинг «Қасос», Н. Паригинанинг «Киши бахти» деган қиссалари, В. Понизовскийнинг «Шикоятга ўрин йўқ ҳукм» деган кичик қиссаси бор.

Ҳозирги босқичда жанр назариясини, жумладан, совет детектив романи тараққиёт проблемаларини ишлаб чиқиш роятда муҳим. Бундай асарлар пайдо бўлганлигининг ўзи кишини ҳурсанд қилади. Булар шоҳидлари ва қатнашчилари бўлиб турганимиз жараён — адабиётимизда детектив жанрнинг вужудга келиш ва мустаҳкамланиш жараёнининг жиддийлиги, асослилигидан яна бир карра далолат беради. Бу жанрнинг табиати, тарихи, ҳусусиятларига бағишланган каттароқ асарлар ҳозирча йўқ, албатта. Аммо кўпгина адабиётшунослик тадқиқотларида авторлар мана шу муаммоларга, мурожаат этмоқдалар.

Саргузашт адабиёти ва илмий фантастик адабиёт кенгашининг куч-ғайратлари тўғрисида ҳам гапириб ўтмоқ лозим. Детектив адабиёт ҳам мана шу кенгашнинг диққат доирасига киради. Кенгаш Бутуниттифоқ кенгашини, бошқа конференциялар ва семинарларни ўтказди. Бутуниттифоқ кенгашида жанрнинг тараққиёт йўллари батафсил муҳокама қилиб чиқилди. СССР Ички ишлар министрлиги билан СССР Ёзувчилар союзи совет милицияси тўғрисидаги энг яхши китобга бағишлаб мунтазам равишда ўтказиб келаётган конкурслар алоҳида аҳамият касб этади.

Гражданлик тарбияси, ҳуқуқий тарбиянинг энг муҳим проблемалари, ички ишлар органларининг фаолияти тўғрисида асарлар яратилувчи жанрларнинг доираси детектив роман билан чекланиб қолмайди, албатта.

Ёзувчига у илгари эҳтимол эътибор бермаган ҳаёт ҳодисалари, жараёнларини кўрсатиш билан уни қизиқтириб қўйиш, қалбини уйғотиш, тасаввурини бойитиш, уни тўлқинлантириш мумкин. Ҳиссиётнинг аланга олиши чинакам ижодий иш бошланиши учун ҳамиша ўзига хос дебоча бўлади. Яхши китоб ёзмоқ учун, ёзмасдан иложи қолмаган ижтимоий ҳодисалар ва жараёнларни, инсон тақдирлари ва характерларини муфассал тадқиқ этмоқ учун бирон нарсани қаттиқ севиш ёки бирон нарсани бутун вужуд билан қаттиқ ёмон кўриш керак.

Совет милицияси ходимларининг ленинча принципларни асос қилиб олган қаҳрамонона фаолияти билан танишиш, уни чуқур ўрганиш биз, ёзувчиларга ана шундай аланга бахш этади. Тарбиянинг ғоят мураккаб порблемаларини, ижтимоий ва маънавий конфликтларни тушиниб олиш, ёзувчининг вазифасидир. Ички ишлар органлари ходимларининг фаолият соҳаси — энг ўткир, драматик конфликтлардан, ғоят мураккаб ва машаққатли тақдирлардан иборатдир. Бу ёзувчилар учун ҳам ижодий тадқиқотнинг муносиб соҳасидир.

Совет адиблари — янги киши — коммунистик жамият қурилиши йўлидан бораётган советлар мамлакати гражданини тарбиялаш ишида партиянинг ишончли ёрдамчиларидир.

Конференцияда сўзга чиққан Ўзбекистон ССР Ички ишлар министри милиция генерал-майори К. Эргашев, шоир Л. И. Ошанин, ёзувчи А. И. Ваксберг, Ўзбекистон ёзувчилар союзи правлениесининг секретари Б. С. Пармузин, Москва ёзувчилар ташкилоти правлениесининг секретари, Совет Иттифоқи Қаҳрамони В. В. Карпов, СССР Ички ишлар министрлиги жиноят қидирув бош бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари, милиция генерал-майори А. П. Флягин маънавий-ахлоқий ва ҳуқуқий проблемаларга бағишланган адабиётнинг жуда катта аҳамияти тўғрисида, ёзувчилар ўзларининг илҳомбахш қалами билан милиция кундалик ишининг қаҳрамонлигини ифодалашга, совет гражданларини жамиятга қарши хатти-ҳаракатлардан қўриқловчи жиноятларнинг олдини олувчи ички ишлар органлари ходимларининг мураккаб, хатарли ва керакли фаолияти тўғрисида китобхонларга ҳикоя қилиб беришга интилаётганликлари ҳақида гапирдилар. Улар милиция ходимларининг адиблар билан ўзаро алоқасини совет милициясининг фидокорона ишини тасвирловчи янги ёрқин романлар, повестлар, пьесалар, сценарийлар яратиш мақсадида янада мустаҳкамлаш зарурлигини таъкидлаб ўтдилар.

Конференция ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари Л. И. Греков, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, И. Б. Усмонхўжаев, Н. Маҳмудов, КПСС Марказий Комитетининг сектор мудири К. М. Долгов иштирок этмоқдалар.

Бутуниттифоқ конференцияси ўз ишини давом эттирмоқда. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ИЛМ-ФАНИ ЮМУШЛАРИ

СССР Фанлар академияси ва иттифоқдош республикалар фанлар академияларининг вакилларидан иборат олимлар катта бир группаси Тошкентга келди. Улар Ўзбекистонда илм-фаннинг аҳволи ва уни бундан буён ривожлантириш истиқболлари билан муфассал танишадилар, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси муассасаларининг фаолиятини ўрганиб чиқадилар, энг муҳим илмий йўналишлардаги тадқиқотларни янада зўр ривожлантириш, уларнинг сифати ва самарадорлигини ошириш проблемалари ва имкониятларини республиканинг олимлари билан биргалашиб муҳокама қиладилар, орттирилган тажрибаларни бир-бирлари билан баҳам кўрадилар, ҳамкорлик режаларини уйғунлаштириб оладилар.

СССР Фанлар академиясининг биринчи вице-президенти академик В. А. Котельников делегацияга бошчилик қилмоқда. Республикага келганлар орасида академиклар Н. Д. Девятков, М. Н. Колосов, Б. Н. Никольский, совет фанининг турли соҳаларида ишлаётган бошқа таниқли олимлар бор.

(ЎзТАГ).

«ЛЕНИНИЗМ — ДАВРИМИЗНИНГ РЕВОЛЮЦИОН БАЙРОҒИ» МАВЗУИНИ ЎРГАНИШ ЮЗАСИДАН

ТАВСИЯЛАР

Партия, комсомол ва иқтисодий таълимнинг барча бўғинларида биринчи машғулот, маълумки, «Ленинизм-давримизнинг революцион байроғи» деган мавзуда ўтказилади.

Машғулот тингловчиларга В. И. Ленин асарларини, партия ҳужжатларини чуқуррок ўзлаштиришга ёрдам бериши, замонамизнинг муҳим масалаларини анализ қилганда ленинча методологиядан фойдаланиш маҳоратини ҳосил қилишга кўмаклашуви лозим.

Машғулотда уч асосий масалани қўйиш тавсия этилади:

1. Ленин таълимоти — революцион ҳаракатнинг назарияси ва методидир.

2. СССРда ривожланган социализм қурилиши — Ленин ғояларининг тантанаси.

3. Ленинизм ва жаҳон революцион жараёни.

Биринчи масалани кўриб чиққанда марксча назарияни ривожлантиришга партия асосчиси ва йўлбошчисининг қўшган ҳиссасини умумий тарзда баён этиш ва қуйидаги қоидаларни чуқур тушунтиришга алоҳида эътибор бериш лозим:

В. И. Ленин — К. Маркс билан Ф. Энгельс таълимоти ва ишларининг гениал давомчиси. Партия тўғрисида ва янги типдаги партияни барпо этиш тўғрисида Ленин таълимотининг тарихий аҳамияти.

Лениннинг социалистик революция тўғрисидаги назарияси — марксизм хазинасига қўшилган буюк ҳиссадир. Улуғ Октябрь социалистик революцияси — XX асрнинг асосий воқеаси. СССРда социализм қурилишининг ленинча плани.

Ленинизм — абадий барҳаёт, ривожланаётган таълимотдир. Ленинизмни ижодий ривожлантиришда КПССнинг роли.

Иккинчи масалани ўрганган вақтда қуйидаги моментларга алоҳида эътибор бериш керак:

Ривожланган—социализм ижтимоий тараққиётнинг олий муваффақияти. СССР экономикаси — қудратли ягона халқ хўжалиги комплексидир. Халқ турмуш даражасини ошириш — партия иқтисодий сиёсатининг асосий вазифаси.

Мамлакатимиздаги синфлар ва ижтимоий гуруҳларнинг, миллатлар ва элатларнинг бир-бирига яқинлашуви, кишилар янги тарихий бирлиги — совет халқининг таркиб топиши. Совет турмуш тарзи — социализмнинг буюк ғалабасидир. Социалистик демократия-демократиянинг олий типи. СССРнинг янги Конституцияси. В. И. Ленин меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш тўғрисида. Ҳозирги шароитда партиянинг идеология иши.

Омманинг ижодий кучларини, меҳнат ғайратини КПСС XXV съезди қарорларини, коммунистик қурилишнинг конкрет вазифаларини бажаришга сафарбар этиш.

КПСС — Совет жамиятининг раҳбар ва йўналтирувчи кучи. Коммунизм қурилишида партия раҳбарлик ролининг ўсиши. Партия тўғрисида ленинча таълимотнинг ҳозирги шароитда ривожланиши. Ленинча иш услуби.

Учинчи масалани муҳокама қилганда қуйидагиларни кўздан кечириш керак:

Ленинизмнинг интернационал характери. Ленин социализм ва коммунизм қурилишининг умумий қонуниятлари ва миллий хусусиятлари тўғрисида.

Жаҳон социалистик системаси — империализмга қарши курашда асосий куч.

Ҳозирги шароитда капитализм умумий кризисининг тобора чуқурлашуви. Капитал мамлакатларда ишчилар ҳаракати. Ишчилар синфининг революцион роли тўғрисида ленинча қоидалар ва ҳозирги замон.

Жаҳон революцион жараёнида миллий озодлик ҳаракатининг роли, унинг империализмга қарши йўналишининг кучайиши. Ленин халқларнинг капитализмни четлаб социализмга ўтиши мумкинлиги тўғрисида.

Халқаро коммунистик ҳаракат. Ревизионизмга ва оппортунизмга қарши курашнинг зарурлиги. Пролетар интернационализми — коммунистлар фаолиятининг энг муҳим принципи.

Машғулотларни ўтказишнинг энг мақбул формаси пропагандистнинг тингловчиларга ҳикоя қилиб бериши ва улар билан суҳбатлашувидир. Марксизм-ленинизм асослари мактабларида ва назарий семинарларда тингловчилар тайёрлаган ахборотлар ва рефератларни муҳокама қилиш фойдали бўлади. Бир қанча ҳолларда партия, комсомол ва иқтисодий таълим системасининг барча бўғинларида тингловчилар учун умумий лекция ўтказиш мумкин.

Пропагандист машғулотни якунлаштириб, шу машғулотда муҳокама қилинган масалаларнинг принципиал методологик аҳамиятга эга эканлигини, партиянинг режаларини амалга ошириш учун, коммунистик жамият қуриш учун курашда мустаҳкам раҳнамо бўлган Ленин ғоявий меросига доимо мурожаат қилиш зарурлигини таъкидлаб ўтиши муҳимдир.

АДАБИЁТЛАР:

В. И. Ленин Марксизмнинг уч манбаи ва уч таркибий қисми. Тўла асарлар тўплами, том 23.

В. И. Ленин Карл Маркс таълимотининг тарихий тақдири. Тўла асарлар тўплами, том 23.

В. И. Ленин Совет ҳокимиятининг навбатдаги вазифалари. Тўла асарлар тўплами, том 36.

В. И. Ленин Коммунизмда болаларча «сўллик» касали. Тўла асарлар тўплами, том. 41.

КПСС XXV съезди материаллари. Москва, сиёсий адабиёт нашриёти, 1976.

КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарори. Москва, Сиёсий адабиёт нашриёти, 1979.

Л. И. Брежнев. Лениннинг иши яшайди ва ғалаба қозонади. Ленин йўлидан, том 2.

Л. И. Брежнев. Москва. шаҳар Бауман сайлов округи сайловчилари билан 1979 йил 2 мартдаги учрашувда сўзланган нутқ. Москва, Сиёсий адабиёт нашриёти. 1979.

Л. И. Брежнев. Коммунизм йўлидаги тарихий марра. Ленин йўлидан, том 6.

Л. И. Брежнев. Улуғ Октябрь ва инсоният тараққиёти. Ленин йўлидан, том 6.

М. А. Суслов. Бутун партиянинг иши. «Правда» 1979 йил 17 октябрь.

Б. Н. Пономарев. Марксизм-ленинизм барҳаёт ва таъсирчан таълимот. Москва Сиёсий адабиёт нашриёти. 1978.

И. В. Капитонов. КПСС Ленин байроғини баланд кўтариб бормоқда. Москва, Сиёсий адабиёт нашриёти. 1979.

А. Егоров. Ленинизм-давримизнинг революцион байроғи. «Политическое самообразование» журнали. Москва, 1979 йил, 8.

САМАРАДОРЛИК ВА СИФАТ ЙЎЛИДАН

ЯГОНА БРИГАДА НАРЯДИ

Ишчилар сони ўзгармади, машина-ускуна ҳам аввалгича қолди. Аммо коммунист Людмила Мороз бригадаси йиллик топшириғини муддатидан қарийб уч ой барвақт бажарди. Ягона бригада наряди билан ишлаш самараси шундай бўлди. Меҳнатни ташкил этишнинг шу прогрессив методи Тошкент электрон техника заводида жорий этилмоқда.

Электрон приборлар йиғиш билан банд бўлган коллективда бундан буён якка иш услубига барҳам берилди. Иш наряди бутун бригадага умумий қилиб ёзилади. Турли ишларни бажарувчи ҳар хил касбдаги меҳнаткашлар муайян ассортиментда ва белгиланган муддатда яхши маҳсулот чиқаришдан иборат умумий мақсад билан бирлашганлар. Ҳар бир кишининг иш ҳақи ва мукофоти ҳамманинг куч-ғайратига боғлиқ.

Ягона наряд бригада ҳаётида кўп ўзгаришлар ясади. Аввало чуқур иқтисодий ўқиш талаб этилди — ҳар бир ишчи «ўз маневрини тушуниши» ва коллектив куч-ғайратигина меҳнат унумдорлигини оширишни бинобарин ўзининг шахсий фаровонлигини юксалтира боришни таъминлашга ишонмоғи лозим.

Айни маҳалда профессионал ўқиш авж олдириб юборилди. Йиғувчи ва монтажчи қизлар бир жойдаги тўхташ бутун бригаданинг ишига ҳалақит бермаслиги учун ўз ишларидан ташқари технологик потокдаги қўшни ишларни ҳам ўзлаштирдилар. Созловчилар ускунага янги график бўйича хизмат кўрсатишга тайёргарлик кўрдилар: улар тайёр маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришдан моддий манфаатдор қилинди. Ремонтчилар ҳам активлашиб қолдилар: уларнинг фамилиялари ҳам ўша ягона нарядга киритила бошлади.

Бригада пудрат методининг самарадорлиги жорий этила бошлаган биринчи ҳафтадаёқ намоён бўлди. Янгича иш бошланган март ойидаёқ учта комплекс бригададан иборат комсомол аъзоси Ю. Деневич участкаси иш унумини 30 процент ошириб юборди. Маҳсулот ишлаб чиқариш 15, 20 процент, иш ҳақи эса 10 процент кўпайди. Ҳозир бўлса 72 кишидан иборат бўлган участка 100 ишчининг топшириғини бажармоқда.

Электрон техника заводида анча-мунча комплекс бригадалар ягона наряд билан ишламоқдалар.

(ЎзТАГ).

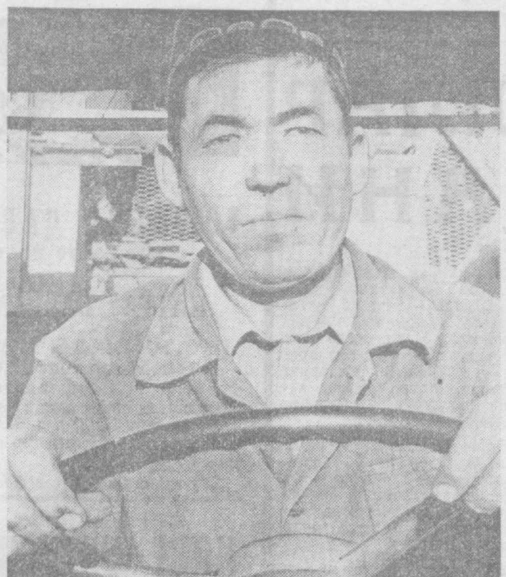

Пискент районидаги Тельман номли колхоз пахтакорлари ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида Ватанга 3290 тонна «оқ олтин» армуғон этиш мажбуриятини олишган. Механик-ҳайдовчилар бу ҳосилнинг 90 процентини «зангори кема»лар ёрдамида териб бериш учун курашаётирлар. Суратда: хўжаликнинг илғор дала гвардиячиси Маннон Қўшаев. Бу йилги мавсумда у «зангори кема»си бункеридан хирмонга 180 тонна пахта тўкиш мажбуриятини олган.

О. Абдураҳмонов фотоси.

Оққўрғон район маиший хизмат кўрсатиш комбинати ходимлари ҳам шу кунларда ўзларини пахтакор деб билиб, йиғим-теримда актив иштирок этаётирлар. Комбинат коллективи «Коммунизм» колхози пахтазорларида ғайрат билан меҳнат қилишмоқда. Илғор маиший хизмат ходимлари кунига 90—100 килограммдан пахта теришяпти. Суратда: комбинат ходими Роҳатой Жумаевани кўриб турибсиз.

С. Бобожонов ва П. Эргашев фотоси.

СОВЕТЛАР ЙИҒИМ-ТЕРИМ МАВСУМИДА

ҲАММА САФАРБАР

Ниёзбош қишлоқ Совети раисаси Тошхон опа Ниёзова пахта тайёрлашнинг бориши ҳақидаги маълумотларни кўздан кечириб ўтирарди. Унинг усти-бошига чанг қўнган, куз қуёши тафтидан бўғриққан юз-кўзидан ҳиёл толиқиш аломати сезилиб турарди.

—Даладан келганга ўхшайсиз-а? — сўрадик раисадан.

— Топдингиз, — Тошхон опа майин жилмайди. — Қишлоқ Совети депутати Нуъмон Зоирхўжаев бошлиқ бригададан келдим ҳозиргина. Беш кунлик якунига кўра бригадага колхоз кўчма Қизил байроғини топширдик.

Тошхон опа депутат бошлиқ бригада аъзоларининг ишлари ҳақида тўлқинланиб сўзлаб берди. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган пахтакор деган юксак унвонга сазовор бўлган Н. Зоирхўжаев бошлиқ бригада заршуносларн пахтадан ҳар йили мўл ҳосил етиштириб, план ва социалистик мажбуриятларини ортиғи билан ўринлаб келишяпти. Ноқулай иқлим шароитлари туфайли юз берган бу йилги қийинчиликлар ҳам уларни гектар бошига 50 центнердан «оқ олтин» етиштириш юзасидан берган ваъдаларидан қайтара олмади. Пахтакорлар табиий қийинчиликларга фидокорона меҳнатлари, уюшқоқликлари, омилкорликларини қарши қўйиб, барча майдонларда мажбуриятга яраша ҳосил етиштиришга муваффақ бўлдилар.

— Азаматлар йиғим-теримда ҳам фидокорлик намуналарини кўрсатмоқдалар, — деди қувонч билан раиса. — Кунига йиллик планнинг 3—4 проценти миқдорида ва бундан ҳам ошириб пахта тайёрлашмоқда.

Пахта йиғим-терими қишлоқ Совети депутати Жуман Неъматов бошлиқ бригадада ҳам намунали ташкил этилган. Бу бригада кунига 3,5—4,5 процент ўсишга эришмоқда. Пахта усталари Улуғ Октябрнинг 62 йиллиги кунигача гектаридан 45 центнердан «оқ олтин» етиштириш юзасидан олинган социалистик жамбуриятни бажариш ниятида астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Янгийўл районидаги Ленин номли колхоз гигант хўжаликлардан бири. Колхоз пахтакорлари ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида она Ватанга 6000 тонна «оқ олтин» армуғон этишга азму-қарор қилганлар. Ҳозир ана шу юксак хирмонни тезроқ бунёд этиш учун бепоён пахтазорларда қизғин кураш кетяпти.

Қишлоқ Совети қошида қишлоқ Совети раисаси Т. Ниёзова бошчилигида 7 депутатдан иборат сафарбарлик штаби тузилган. Штаб аъзоларининг даъвати билан 200 дан ортиқ уй бекаси ва пенсионер пахта йиғим-теримида қатнашиш ҳоҳишини билдирди. Шу кунгача улар колхоз хирмонига 40 тоннадан ортиқ дур тўкдилар.

Пахта нобудгарчилигига қарши кураш намунали йўлга қўйилган. Нобудгарчиликнинг олдини олиш учун 6 та пост ташкил этилган. Бу постларга депутатлар, қишлоқнинг обрў-эътиборли кексалари киритилган бўлиб, улар теримчилар, механизаторлар, ҳашарчилар ўртасида катта тушунтириш ишлари олиб бормоқдалар, йўлларда, уватларда, хирмоннинг атрофларида тўкилган пахталарнинг териб олинишида бош-қош бўлмоқдалар.

— «Ноннинг ушоғи ҳам нон», — дейишади отахонлар. — Ўғил-қизларимиз неңе қийинчиликлар эвазига етиштирган бебаҳо «оқ олтин»имизнинг нобуд бўлишига, чанг-тупроққа қоришиб ётишига йўл қўймаймиз. Фарзандларимизга мададкор бўлаверамиз.

Пахтазор — улкан жанггоҳ. Бу жанг майдонида «оқ олтин» хирмонининг тақдири ҳал қилиняпти. Катта мақсад йўлидаги курашда Ниёзбош қишлоқ Совети ва унинг депутатлари ҳам фидойилик кўрсатишмоқда.

М. ПЕЙСЕНОВ.

ОЛТИН ЧЎҚҚИЛАР

КОЛХОЗ клуби олдидаги кенг гулзор узра чўғдек қизил байроқ куз шамолида майин тебраниб турибди. Бу гал шон-шуҳрат байроғи Қосим Эшонов бошлиқ бригада шарафига кўтарилган эди.

Кейинги беш кунликда бригада аъзолари йиллик планнинг 31 проценти миқдорида пахта топшириб, барчани қойил қолдирдилар. Бу йил коллектив 65 гектар ерда чигит ундирди. Азаматлар ҳосилдорликни 55 центнерга етказамиз деб эрта баҳордан то шу кунгача кўп тер тўкишди. Меҳнатлари зое кетмади. Биринчи теримнинг ўзидаёқ 34 центнердан ҳосил йиғиштириб олинди. Ҳозир иккинчи терим давом этяпти. Яна пайкаллардан қанчадан қанча подбор чиқади, очилмаган кўсаклар тиш ёради. Буларнинг ҳаммаси энди мажбурият ҳисобидан топширилади.

— Бригадалараро мусобақага ҳар беш кунда якун ясаб боряпмиз, — изоҳ берди колхоз раиси вазифасини бажарувчи, партия комитетининг секретари Маҳкам ака Пўлатов. — Биринчи байроқ Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Саид Иброҳимов бошлиқ бригада коллективи шарафига кўтарилди. Ўша куни бу коллектив пахта тайёрлаш планини колхозда биринчи бўлиб бажарган эди. 200 сўм пул мукофоти ҳам берилди. Умуман колхоздан олдин маррага етиб келган коллективларнинг ҳаммасига пул мукофоти берилди.

Маҳкам ака «Москвич» рулига ўтирди. Ҳозир ҳамма теримда. Чамаси шофёри ҳам белига этак тутиб пайкаллар оралаб кетганга ўхшайди. Машина енгил қўзғалиб бир зумда дала йўлига кирди.

Бу далалар Маҳкам акага ёшлигидан қадрдон. Болалиги ҳам, ёшлиги ҳам унинг пахтазорларда ўтган. Институтни тамомлаб, участка агрономи бўлиб ишлади. Меҳнатсеварлиги, уддабуронлиги, тадбикорлиги билан ҳурмат қозонди. Кейин коммунистлар уни ўзларига дарға қилиб сайлашди. Ўшанга ҳам ҳозир 9 йил бўлибди. Шу давр ичида колхозда коммунистлар сони ошиб, 71 кишига етди. Ҳаммасининг ўз ўрни, ўз вазифаси бор.

Йиғим-терим бошланиши олдидан коммунистларнинг очиқ партия йиғилиши бўлди. Партком секретари Маҳкам Пўлатов йиғим-теримда коммунистларнинг авангардлик ролини ошириш тўғрисида доклад қилди. Муҳокама ҳам қизғин ўтди. Пировардида бу йилги қийин шароитда етиштирилган ҳосилнинг бир мисқолини ҳам нес-нобуд қилмай йиғиб-териб олиш тадбирлари белгиланди. Ҳар бир коммунистнинг зиммасига конкрет вазифалар юкланди.

Маҳкам ака машина ойнасидан пахтаси қордек оқариб турган пайкалларга қаради.

— Шу карталарда икки марта машина терими ўтказилган деб ҳеч ким ўйламайди, — деди у. — Қаранг, ҳали одам кирмаганга ўхшайди. Минг афсус, шу баракали кузни раисимиз кўролмай кетдилар.

Ниҳоллар ер бағирлаб қолганида Юнус аканинг тўсатдан тоби қочиб қолди. Дамбадам иссиғи чиқиб, мияда кучли оғриқ турадиган бўлиб қолди. Олдинига эътибор бермади. Бироз шамолласа ҳам кишининг иссиғи чиқиб, боши оғрийди, деб юрди. Картама-карта кезиб, бригада бошлиқларига аниқ топшириқлар берди, ғўзаларни тезроқ етилтириб олиш чораларини кўрди. Қалбдаги ғайрат уни доимо далага чорларди. Далага чиқсам дардим енгиллашади, руҳим тетиклашади деб ўйларди у.

Лекин шифокорлар кўрган шошилинч чоралар ҳам кейин кор қилмади. Минг афсус ўлим ажойиб инсон, моҳир ташкилотчи, юқори ҳосил устаси Юнус Тўлагановни ҳаётнинг қайноқ бағридан юлиб кетди. Бепоён пахтазорлар, сўлим боғ-роғлар, гавжум кўчалар ҳувиллаб қолгандек бўлди.

Йўл бўйларидаги ниҳоллар ҳам, гулзорларга кўмилиб турган ўқиш бинолар ҳам, дала ва фермаларга отланаётган катта-кичик ҳам Юнус акага туғишганлардек азиз эди. У колхоз раислигига сайланган кезлари пахта ҳосилдорлиги 16 центнердан ошмасди. Қишлоқ кўримсиз, одамларнинг тўпиш-тутишида барака йўқ эди. Юнус ака педагог бўлгани учунми, ишни биринчи навбатда одамлар қалбини иситишдан бошлашни лозим кўрди. Чунки пахта ҳам, чорва ҳам одамлар билан. Улар ишга қанчалик ижодий ёндошишса, ҳалол ва виждонан меҳнат қилишса, ер шунчалик ўз неъматларини аямайди. Саҳий бағрини ўз ўғлонларига кенг очади.

Раиснинг тадбиркорлиги билан колхоз ўзини ўнглай бошлади. Илгари одамлар ишлаб қарздан бошлари чиқмаган бўлса, секин-аста йил якуни бўйича озми-кўпми даромад қила бошладилар. Унумли ва сифатли меҳнат қилишдан ҳамманинг манфаатдорлиги ошди. Қисқа вақт ичида колхозда пахта ҳосилдорлиги 40 цент-

ҒОЛИБЛАР ДАЛАСИДА

нерга етди. Олинган даромад эвазига янги турар жойлар, мактаб ва боғчалар қурилди. Қишлоқ қиёфаси тубдан ўзгариб, турмуш фаровонлашди. Энди ҳамма хурсанд эди. Пахта ҳосилдорлиги қанчалик ошса, даромад шунча кўпайишини тушунишди.

Кейинги йилларда колхоз даромади ўртача 3,5 миллион сўмдан пасаймади. Ўтган йили ҳосилдорлик 48 центнерга етганида даромад 3,8 миллион сўмни ташкил этди. Колхозчилар бу йил камида 50 центнердан ҳосил йиғиштириб олишга бел боғладилар. Эрта баҳорда бўлган умумий йиғилишда Юнус ака бу маррани сўзсиз эгаллаш мумкинлигини исботлаб берди. Ҳамманинг эътиборини хўжаликдаги мавжуд резерв ва имкониятларга қаратди.

Раиснинг ўгит ва маслаҳатлари олтиндан қиммат эди. Деҳқонлар ўз устозлари ишини давом эттириб, насиҳатларига амал қилиб, бу йил катта зафар қучдилар. Улар областда биринчи бўлиб 15 иш кунида пахта тайёрлаш планини шараф билан бажардилар. Ҳозиргача ҳар гектар майдондан ўртача ҳисобда 35 центнердан ҳосил йиғиштириб олиниб, она-Ватанга салкам 4 минг тонна «оқ олтин» армуғон этилди. Ҳосилнинг 96 процентдан кўпроғи машиналар ёрдамида териб олинди.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Саид Иброҳимов бошлиқ бригада дала шийпонига етиб келганимизда тушликка занг чалинган эди. 74 гектарга чўзилиб кетган кенг пахтазор узра сузиб юрган икки машина элас-элас кўзга ташланарди.

— Ўша машиналарнинг бирини Юнус аканинг ўғиллари Мирфаёз бошқаряпти, — деди Маҳкам ака. — Жуда меҳнаткаш, ишга моҳир йигит. Бу йил 250 тонна пахта териб бераман деб сўз олган эди. Ҳозиргача терган пахтаси 280 тоннага етиб қолди. 300 тоннадан оширмоқчи азамат. Нариги машина рулида эса Исмоил Муртазоев ўтирибди. 270 тонна ўрнига ҳозиргача 300 тонна пахта териб берди. Шу йигитлар ҳиссаси билан бригада колхозда биринчи бўлиб пахта тайёрлаш планини бажарди. Кунига 10—11 процентга етказиб ҳосил топширишди. Ҳамма қойил уларга.

— Биринчи теримнинг ўзидаёқ 37 центнердан ҳосил йиғиштириб олиб, дастлабки довондан ошдик, — суҳбатга қўшилди бригада бошлиғи Саид Иброҳимов. — Ҳозир иккинчи терим давом этяпти. Ҳосил кўп, пахтамиз залварли. Кечагина битта кўсакдаги пахтани тортиб кўрдик, 7,2 грамм чиқди. Чигитлари тўқ. 60 центнерлик маррани сўзсиз эгаллаш имкониятлари бор.

Саид аканинг суяги меҳнатда қотган. Пахта илмини ундан яхши биладиган одам йўқ бу атрофда. 15 йилдирки, пахтачилик бригадасига бош. Ҳар йили ҳосилдорликни ошириб, биринчилар қатори маррага етиб келаяпти.

— Яқин-яқинларгача бригадада ҳосилдорлик 40 центнердан ошмасди, — Маҳкам ака суҳбатни давом эттирди.— 1973 йили биринчи марта 42 центнердан ҳосил йиғиштириб олинди. Бу район бўйича рекорд кўрсаткич эди. Ўша йили Саид акага Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилди. Мана энди шу далалардан 60 центнерга етказиб ҳосил олинмоқда. Қисқа вақт ичида ҳосилдорлик 18 центнерга ортди. Бундай ўсиш ҳамманинг ҳам қўлидан келавермайди.

Шу дамда шийпонга хирмон ишчилари Шодибек Дулдулбеков билан Махмуд Усмонов келиб қолишди. Суҳбат яна қизиб кетди. Терим суръатидан улар мамнун эди. Тушгача 10 прицеп ҳосилни пунктга жўнатишибди.

— Бу кетишда байрамга қолмай, мажбуриятни ҳам бажариб қўямиз, — деди кулиб Маҳмуд ака.

Пахта далалари бир-бирига туташиб кетган. Қўшни пайкаллар Ленин ордени кавалери Саиджаббор Сулаймонов бошлиқ бригадага қарашли. Бригада аъзолари бу йил 55 гектар ерга пахта, 30 гектар ерга дон учун маккажўхори экишди. Гектар бошига 100 центнердан қаҳрабо дон йиғиштириб олиб, биринчи довондан ўтдилар. Ҳозир эса бутун эътибор пахта ҳосилини йиғиб-териб олишга қаратилган.

Бултур бригада коллективи ҳосилдорликни салкам 50 центнерга етказган эди. Бу йил эса 55 центнерлик маррани кўзлашган. Даладаги ҳосил салмоғи чакки эмас. Ҳозиргача 37 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олинди. Планнинг бажарилганига анча вақт бўлиб қолди. Энди мажбурият ҳисобидан пахта сотилмоқда. Отахўжа Комолов, Мажид Мустафоев бошқараётган «зангори кема»лар тиним билмай ишлаяпти. Уйилаётган хирмонга механизаторлар барака киритишяпти.

Колхоз деҳқонлари бунёд этаётган «оқ олтин» хирмонлари гўё виқорли тоғ чўққиларига ўхшайди. Бу чўққилар олис-олислардан ҳам кўзга яққол ташланиб турибди. Колхоз пахтакорлари 50 центнерлик марра учун курашни қизғин давом эттиришяпти. Ҳадемай, бу марра ҳам эгалланиб, зафар рапортига имзо чекилади. Шу қувончли дамларни яқинлаштириш учун ҳамма бир оила фарзандларидек иноқ меҳнат қилмоқда, аниқ мақсад сари олға интилмоқда.

Ж. НОСИРОВ,
Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхози.

ПАХТАЗОР ХАБАРЛАРИ

БЕКОБОД. Давлатга социалистик мажбуриятлари ҳисобига пахта топшираётган «Ленинград» совхози меҳнаткашлари йиғим-терим суръатини бўшаштирмаяптилар. Ҳозирги кунларда ҳам хўжалик пахтазорларида 30 га яқин терим агрегати ишлаб турибди. Машина теримида механик-ҳайдовчилар Мухтор Муҳаммадиев, Машраб Безгунов, Отажон Ёқубжонов, Абдуаҳад Усмоновлар айниқса жонбозлик кўрсатишмоқда. Улар мавсум бошидан бери 100—150 тоннадан «оқ олтин» териб қўйишди. Дала гвардиячилари етиштирилган ҳосилнинг ҳаммаси йиғиштириб олингунга қадар пахтазорда жавлон уришга аҳд қилганлар.

А. БОБОНАЗАРОВ.

* * *

ОҚҚЎРҒОН. «Озод» колхозининг А. Ширинов бошлиқ бригадаси коллективи Улуғ Октябрнинг 62 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун зарбдорларча ишлаяпти. Айниқса бригаданинг кўпминг-килограммчи теримчилари К. Алиев, Ҳ. Иброҳимова, Л. Шариповалар кўпчиликка ўрнак бўлишмоқда. Улар ҳозир ҳам кунлик нормани 1,5 ҳисса ошириб бажаришмоқда.

Ҳ. Олимжон номли колхознинг Қ. Ҳабибов бошлиқ бригадасида ҳам пахта терими жадал суръатларда олиб борилаяпти. Бунда пахтазор юлдузлари Г. Аҳмедова, М. Алиева, М. Сулаймоноваларнинг ҳиссалари катта.

С. МОМО ўғли.
С. УСМОНОВ.

* * *

ЯНГИЙЎЛ. Бу йил 88 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 45 центнердан «оқ олтин» етиштириш мажбуриятини олган «Коммунизм» колхозининг Т. Эрматов бошлиқ бригадаси пахтакорлари далаларда ғайрат билан меҳнат қилишмоқда. Ҳозир бригада чевар теримчилари ўртасида социалистик мусобақа кенг қулоч ёзган. Унда Т. Мансурова, М. Носирова, Ҳ. Улуғхўжаевалар пешқадамлик қилишяпти. Бу теримчилар кунига хирмонга 100—110 килограммдан пахта териб тўкишяпти.

М. АТАКИШЕВ.

* * *

Шунингдек, редакциямизга А. Каримов, К. Раҳмонбердиев, М. Аҳмедова, С. Аҳмедов, П. Пардаев, Ю. Анорбоев, Ҳ. Мирсолиева ва Т. Зокировлар ҳам пахта йиғим-терими илғорлари ҳақида хат-хабарлар йўллаганлар.

ТЕР ТЎККАНГА—ЕР ТЎКАДИ

ХЎЖАЛИК РАҲБАРИ МИНБАРИ

Сабзавот, мева дастурхонимиз кўрки. Биз деҳқонлар халқимизнинг дастурхони ҳамиша ана шу сингари ноз-неъматларга сероб бўлсин деймиз. Шу мақсадда тер тўкамиз. Халқимиз тер тўкканга ер тўкади, деб бежиз айтмаган.

Партия ва ҳукуматимизга минг раҳмат. Йилдан-йилга бизга янги-янги техникалар, кўплаб минерал ўғитлар етказиб берилмоқда. Агротехника тадбирларини изчиллик билан амалга ошириш, фан ютуқлари, илғорлар тажрибасини ишлаб чиқаришга жорий этиш туфайли ҳосилдорликни ошириб боришга муваффақ бўлмоқдамиз. Зотан, биз учун маҳсулот етиштиришни кўпайтиришнинг бошқача йўли ҳам бўлиши мумкин эмас. Чунки, хўжалигимиз пойтахт шаҳрига туташиб кетган. Янги ер очиш, экин майдонларини кенгайтириш имкониятига эга эмасмиз. Шунинг учун ҳам асосий диққат-эътибор резервлардан оқилона фойдаланишга қаратилади.

Резервларни қидириб топувчилар, ишга солувчилар эса қўли қадоқ деҳқонлар. Бизда ўз ишининг моҳир устаси бўлган, деҳқончиликда катта тажриба орттирган сабзавоткорлар кўп. Уларнинг тадбиркорлиги, омилкорлиги ҳозиржавоблиги, меҳнатсеварлигига таяниб, иш кўрамиз. Хўжалигимизда 10 та бригада бор бўлса, шундан 5 тасига олий маълумотли мутахассислар етакчилик қилишади. Акмал Асқаров, Мунаввар Зуфаров, Рашид Тожибоев, Зуҳур Юсуповлар шулар жумласидандир. Қолган бригада бошлиқлари ўрта махсус маълумотга эга.

Мусобақа — олға чорловчи куч. У миллионларнинг ижоди. Колхоз правлениеси, партия ташкилоти мусобақанинг таъсирчанлигини ошириш, унга ижодий тус бериш учун турли хил формалардан фойдаланиб келмоқда. Етти кишидан иборат махсус комиссия бор. Унинг составига хўжалик раҳбарларидан ташқари тажрибакор деҳқонлар, мутахассислар киритилган. Авжи иш қизғин кунларда улар дала-ма-дала, пайкалма-пайкал юрадилар, боғ оралайдилар, мусобақа шартларининг қандай бажарилаётганлигини текширишдан ўтказадилар. Сифат — асосий мезон қилиб олинади. Кейинги ўн беш кунлик якунига кўра Толиб Отахожиев бригадаси ғолиб деб топилди.

Толиб механизаторликдан бригадирликка кўтарилди. Яхши ташкилотчи, ёшларнинг меҳрибон мураббийси. Шунинг учун ҳам бригада аъзолари уни ҳурмат қилишади. Интизомда, муомалада, меҳнатда ўрнак кўрсатаётган бригадир ютуқларни мустаҳкамлаш учун тинмай курашади. Унинг бригадасида гектаридан 16,5 тоннадан картошка, 29 тоннадан пиёз, 40 тоннадан помидор ҳосили олинди.

Тоҳир Одилов бошлиқ бригада эса иккинчи ўринни эгаллади.

Лекин комиссия аъзолари Бекмурод Эгамбердиев бошлиқ бригада ишидан қониқиш ҳосил қилмадилар. Помидорни, сабзавот пайкалларини ўт босиб кетган, кечки экин парвариши бўшаштириб юборилган эди. Бу камчиликларнинг рўй бериши ва келиб чиқиши сабаблари дала шийпонида — бригада аъзолари иштирокида муҳокама қилинди. Зарур чоралар кўрилди.

Бу тадбирларнинг қандай амалга оширилишини комиссия аъзоларининг ўзлари назорат қилиб борадилар. Бу яхши натижа бермоқда. Куни кеча биз мазкур бригада даласида бўлдик. Ишлаэ анча тартибга келтириб қўйилибди. Айниқса, кечки картошка парвариши намунали йўлга қўйилган. Ўтган йили гектаридан 14,5 тоннадан ҳосил олинган эди. Бу йил 15 тоннадан кам бўлмайди, деб ваъда берди бригадир.

Колхозимизнинг Зуҳур Юсупов бошлиқ бригадаси даласида бўлган кишининг ҳаваси келади. Иккита Октябрь Революцияси ордени, битта Ленин ордени кавалери Зуҳурнинг ютуғи боиси нимада?

Яқинда ўтказилган агротехника совети йиғилишида шу масалани муҳокама қилдик.

— Деҳқончиликда, айниқса, сабзавотчиликда ҳар бир ишнинг ўз мавриди бўлади. Бу йил об-ҳавонинг паст келиши биз сабзавоткорларнинг ишини ҳам анча мушкуллаштирди. Бироқ, ернинг шароити, экиннинг талабига қараб иш олиб бордик. Ўғитладик, суғордик, механизациядан унумли фойдаланишга ҳаракат қилдик, — деб ўз тажрибаси ҳақида сўзлаб берди у.

Касбга меҳр ва муҳаббат — деҳқончилик, сабзавоткорлик ишига садоқат — кўрсаткичларимизнинг йил сайин яхшиланиб боришида асосий омил бўлмоқда. 1977 йилда давлатга 3400 тонна сабзавот, 700 тонна картошка сотилган эди. Ўтган йили эса 5670 тонна сабзавот ҳосили олинди.

Боғдорчилик ҳам хўжалигимизнинг муҳим тармоқларидан ҳисобланади. Колхозимиз территориясида жарлик, тепалик ерлар кўп эди. Кекса соҳибкорлар ажойиб ташаббус бошладилар. Ана шу ерларни текислаб боғ-роғларга айлантирайлик. Ток экиб, узумзор барпо этайлик, дейишди. Яхшидан боғ қолиши керак.

Бу ташаббус бизни қувонтирди. Партия ва ҳукуматимиз ҳам катта ёрдам кўрсатди. Бульдозерлар билан тепаликлар сурилиб, жарликлар текисланди. Агар 1971 йилда колхознинг боғи 30 гектарни ташкил этган бўлса, ҳозир 93 гектарга етди. Шундан 63 гектари ҳосилга кирган. Бу соҳадаги ишни қизғин давом эттиомоқдамиз. Ўтган йили давлатга 503 тонна узум топширдик. Бу йил 700 тоннага етказамиз. 37 гектар мева боғидан 297 тонна маҳсулот топширдик. План ортиғи билан бажарилди.

Ҳозиргача давлатга 845 тонна ўрнига 850 тонна картошка, 4540 тонна ўрнига 5000 тонна сабзавот сотдик. ва бу соҳада ҳам белгиланган планларимизни муддатидан илгари ўринлатдик. Биз ўз ички имкониятларимизни ҳисоблаб чиқиб, давлатга планга қўшимча равишда яна 200 тонна картошка, минг тонна сабзавот сотишга аҳд қилганмиз.

КПСС Марказий Комитети июль (1978 йил) Пленуми, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XIV пленуми, Тошкент область партия комитетининг чорвачиликни ривожлантириш масаласига бағишланган пленумлари қарорларини амалга ошира бориб, гўшт, сут етиштиришни кескин кўпайтириш учун курашмоқдамиз. 1977 йилда ҳар бош соғин сигирдан 3312 литрдан, 1978 йилда 3026 литрдан сут соғиб олинган эди. Бу йилги мажбуриятимиз эса 4000 литр. Фермамизда 180 бош соғин сигир бор. Марьям Турлибекова, Тўхта Нуроқова сингари сут соғувчиларимиз илғорлар ташаббусига қўшилиб ҳар бош соғин сигирдан 5 минг литрдан сут соғиб олиш учун курашмоқдалар.

Ўтган йили гўштга топширилган қорамолларнинг ўртача оғирлиги 490 килограммга тўғри келган эди. Бу йил эса 500 килограммдан кам бўлмайди.

Қ. УМАРОВ,
Калинин районидаги «Партия XX съезди» колхозининг раиси.

ЛУБКОРЛАР

УЛУҒ Октябрь социалистик революциясининг 62 йиллигини муносиб меҳнат зафарлари билан кутиб олиш учун курашаётган Тошовул луб заводи коллективи яқинда улкан ғалабани қўлга киритди. Лубкорлар йиллик планни муддатидан анча илгари бажаришди.

Корхона коллективи планидаги 20900 тонна ўрнига 21 минг тонна маҳсулот қабул қилиб олди. Социалистик мусобақа барча участкаларда тўғри ташкил этилганлиги ва кенг авж олдирилиши муваффақиятлар гарови бўлди. Завод муваффақиятига «Ленинград» колхозининг лубкорлари салмоқли ҳисса қўшишди. Улар бу йил 7700 тоннадан зиёд қимматбаҳо хом ашё етказиб бердилар.

С. МУСТАФОЕВ,
Ғалаба райони.

ЗАФАР ОСТОНАСИДА

ҲОЗИР пахта далалари ниҳоятда гавжум. Механик-ҳайдовчилар, чевар теримчилар, даладан пунктларга пахта ташиётган тракторчилар, ҳатто уларга хизмат қилаётган ошпазларда ҳам тиним йўқ. Барча ўз вазифасини аъло даражада бекамикўст бажариш учун интилади.

Мана, ташаббускор Ғалаба районидаги «Москва» колхози далаларида ҳам ана шундай умумий сафарбарлик ҳукмрон. Далаларни кезган киши «пўлат от» суворийларининг машиналарини гуриллатиб, иккинчи томонда гавжум бўлиб пахта тераётган кўпмингкилограммчиларнинг тиним билмай ишлаётганликлари гувоҳи бўлади.

Пахтазор оралаб Ислом Алиев бригадасига етиб келдик. Колхоз раиси бригадирдан ҳол-аҳвол сўради:

— Ҳорманг, энди, ишлар қалай?

— Қалай эмас, кумуш деяверинг, — деди бригадир.

— Ростданми?

— Биз бирор марта ёлғон гапирганмидик, ишонмасангиз, мана буни ўқиб кўринг, — деди бригадир раисга бир парча қоғозни узатар экан.

Колхоз раиси Усмон Шубладзе бригадир узатган қоғозга кўз югуртириши билан қувониб кетди ва «Минг раҳмат, сизга!» деб уни қучди.

Бу бригада колхозимизда биринчи бўлиб йиллик планни бажаргани ҳақида рапорт берди.

Дарҳақиқат бригада аъзоларини ҳар қанча табрикласа арзийди. Улар ҳар гектар ердан ҳозиргача 37 центнердан ҳосил олиб дастлабки ғалабани қўлга киритдилар.

— Мажбуриятингиз қанча, — сўрадик бригадирдан.

— Биз гектаридан 50 центнердан ҳосил оламиз, деб ваъда берганмиз. Ҳали даламизда пахта сероб. Шуни ҳисобга олиб яна 15 центнердан ҳосил олмоқчимиз.

Пахтазорларни айланиб юриб яна бир қувончли ҳодисанинг устидан чиқдик. Закарий Шокиров бошлиқ бригадада ҳам иш авжида. Дала шийпонида турган бригадирга раис ҳазиломуз гап ташлади:

— Бу йил биринчи бўлиб бажарамиз, деган эдингиз, ваъдага вафо қани? Ислом Алиев бригадаси улоқни илиб кетганидан хабарингиз йўқ.

Бригадир ҳам ҳазилга ҳазил билан жавоб берди:

— Агар сиз олдин бу ерга келганингизда, биз биринчи бўлиб планни бажарган бўлардик. Ҳечқиси йўқ, иккинчи бўлсак ҳам майли, рапортимизни қабул қилсангиз бас, — деб у ҳам раисга рапорт топширди.

Унда ҳар гектар ердан 37 центнердан пахта териб олингани, яна 10 центнердан пахта териб, ҳосилдорликни 47 центнерга етказиш ҳақида ёзилган эди.

Раис яна қувона-қувона бригадирга, бригада аъзоларига раҳматлар айтди. Ҳамманинг чеҳрасида табассум. Зотан ҳозир пахтазорда бундан ҳам қувончли, бундан ҳам кишини шод қиладиган нима ҳам бўлиши мумкин?

«Москва» колхози пахтакорлари йиғим-теримда районда илдам қадам ташлаб бораётган хўжаликлардан бири. Ҳозир у 13 хўжалик ўртасида тўртинчи бўлиб бормоқда. Бунда механик-ҳайдовчилар, илғор теримчиларнинг ҳиссаси катта.

Ҳозир колхоз далаларида 24 та «зангори кема» ишлаб турибди. Илёс Тўрақулов, Муслим Тожиев, Абдусаттор Омонов сингари механик-ҳайдовчилар бункер-бункер пахта териб хирмонга барака киритмоқдалар.

— Биринчи теримда машина билан ҳар гектар ердан неча центнердан ҳосил йиғиштириб олинди? — сўрадик раисдан.

— Ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда 28—29 центнердан ҳосил олинди. Ҳозир машина билан иккинчи теримни ҳам бошлаб юбордик.

Бу колхоз пахтакорлари тобора маррага яқинлашиб бормоқдалар. Улар ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида ҳосилдорликни 45 центнерга етказиш, 3000 тонналик «оқ олтин» хирмони бунёд этиш учун марданавор меҳнат қилмоқдалар. Далаларда механик-ҳайдовчилардан ташқари Ф. Айвазова, С. Шоҳимардонова, З. Шокирова, Ф. Уринбоева, Ж. Тожибоева, М. Қамбарова сингари теримчи аёллар кунига 120—150 килограммдан пахта териб, ғалаба маррасини тобора яқинлаштирмоқдалар.

Ҳадемай, колхоз пахтакорлари гектаридан 37,2 центнердан ҳосил олиб, 45 центнерлик мажбуриятни бажариш учун курашни ҳам бошлайдилар.

Б. ҲАЛИЛОВ.

Тошкентдаги 4-стоматология поликлиникасида ҳар куни ўрта ҳисобда 500 беморга 52 нафар юқори малакали врач тиббий ёрдам кўрсатаётир. Беморлар шифохона ишчи-хизматчиларининг юксак савияда кўрсатаётган хизматларидан беҳад мамнун бўлишмоқда. Суратларда: (чапдан) болалар бўлими ҳамшираси А. Исломова; шу бўлим врачлари В. Редунова ҳамда Н. Иброҳимовалар беморни қабул қилишяпти;

Ж. Тўраев фотолари.

Табиат оламида

БУЛБУЛЛАР МАСКАНИ

Илон изи йўлдан борардик. Икки томонимизда улкан қоялар савлат тўкиб туришар, юзимизга эса совуқ шамол урарди.

— Манзилга оз қолдими? — сўрадим ҳамроҳим «Оҳангарон» совхозининг чўпони Исроил Пардаевдан.

— Ҳозир етамиз, — жилмайди у.

Шоввозсой тоғ дарёсининг сувлари қуёшда кумушдек ярқираб оқади. Дарёнинг қуйирогида мевали дарахтлар ва баланд тeракларга кўзимиз тушди. Сув бўйида мажнунтоллар бош эгган.

— Роса ўн йилдан бери бу ерларда қўй боқаман,— дейди Исроил ака. — Бир неча йил бурун дарёга туташган бу майдон эътиборимни ўзига тортди. Унда қамиш билан тиканлар ўсиб ётарди. Акам Исмоил билан бирга ҳашар уюштирдик. Чўпонлар бизга ёрдамга келишди. Бу жойни тош ва тиканлардан тозаладик. Баҳорда сув олиб кетмаслиги учун тошлар билан ўраб, қўрғон қилдик. Ҳар ким ўзи хоҳлаган дарахтини ўтказди. Шундай қилиб, унча катта бўлмаган боғ бунёд қилдик. Меҳнатимиз зое кетмади, ҳамма кўчатларимиз ўса бошлади. Уларнинг биринчи марта ҳосилга киришн биз учун байрамга айланиб кетди.

Боғни қишда жингилнинг тиканли шохлари билан ўраб қўямиз. Баҳорда бу ерда лолақизғалдоқ, бинафшалар юз очади. Ёзда эса райҳоннинг муаттар ҳиди анқиб туради.

Ёзда оғир меҳнатдан ёки узоқ йўлдан сўнг боғда ҳордиқ чиқариш мумкин. Янги узилган мевалар, муздек дарё суви, гуллар атри ва қушларнинг ёқимли сайрашлари кишига роҳат бахш этади. Май ойидан бошлаб булбулларнинг таърифланмас ёқимли наволари қулоққа чалинади. Шунинг учун ҳам бу боғни чўпонлар «булбуллар маскани» дейишади.

В. УРИЦКИЙ.

БИЗНИНГ АХБОРОТ

«ЛЕНИН ВАСИЯТЛАРИГА СОДИҚМИЗ»

Темирйўлчилар маданият саройининг ходимлари Тошкент 31-ҳунар-техника билим юртида «Ленин васиятларига содиқмиз» мавзуида оғзаки альманах ўтказдилар. Альманахнинг биринчи саҳифасида авлодлар эстафетаси тўғрисида, оталарнинг шонли ишларини муносиб давом эттираётган ҳозирги комсомоллар ҳақида гапирилди. Фахрий темирйўлчи, биринчи классли машинист, ярим асрлик иш стажига эга бўлган Алексей Анисимович Скудов пўлат магистралларнинг бўлғуси ходимлари ҳузурида нутқ сўзлади. Билим юртини йигирманчи, ўттизинчи ва қирқинчи йилларда битириб чиққанлар ўқувчилар билан учрашдилар.

Альманах музикали саҳифаси — билим юрти ҳаваскор духовой оркестрининг концерти билан тугади.

КИТОБ УЙИ ҚУРИЛМОҚДА

Тошкентда марказий китоб уйи қурила бошланди. Бу уйнинг уч қаватли биноси «Пахтакор» метро станцияси яқинида жойлашади. «ТашНИИПигенплан» институтида ишлаб чиқилган лойиҳада учта кенг савдо зали, китобхонлар конференцияларн ўтказиш, адиблар билан учрашувлар ташкил этиш учун махсус зал, кафе қуриш кўзда тутилган. Китоблар уйида сиёсий, бадиий ва махсус адабиёт бўлимлари, шунингдек обуна нашрлари ва ноёб китобларни сотиб олиш ва сотиш бўлимлари, буюртмалар столи ҳам ишлайдиган бўлади.

БОЛАЛАРГА ҒАМХЎРЛИК

Тошкентдаги 2-автокомбинат коллективи халқаро болалар йили муносабати билан ўз оталиқларидаги болалар муассасаларига катта ёрдам кўрсатишмоқда. Жумладан, улар шу йилнинг ўзида шаҳардаги 194-мактаб кабинетларини безаш учун 2130 сўмлик турли хил инвентарлар олиб беришди. Ремонт ишлари учун эса 400 сўмлик маблағ ажратилди. 165-болалар боғчасига 5300 сўмлик ёрдам кўрсатилди.

Шунингдек, мактаб ўқувчиларининг дам олиш пайтларида турли жойларга бориб дам олишлари учун 119 та йўлланма берилди. Бундай ибратли ишлар учун автохўжалик коллективи республика Автомобиль транспорти министрлигининг раҳматномасига сазовор бўлди.

Т. ИБАТУЛЛИН.

БУХОРОЛИК РАССОМЛАР КЎРГАЗМАСИ

Шу кунларда ижодкор ёшларнинг «Илҳом» номли клуби залларида кўҳна Бухоро шаҳри рассомларининг тасвирий санъат асарлари кўргазмаси намойиш этилмоқда. Кўргазмада турли мавзуларда ишланган 100 га яқин живопись, графика, ҳайкалтарошлик асарлари ўрин олган бўлиб, улар бухоролик ёш мўйқалам соҳибларининг профессионал маҳоратлари ошиб бораётганидан далолат беради.

Иқтидорли рассомлардан Б. Саломовнинг республикамиз табиатининг сўлим манзараларини ифодаловчи «Бойсун оқшоми», «Тоғ манзараси», «Ҳовуз бўйида», «Жазирама кун» пейзажлари, Н. Бобоевнинг «Тандир», А. Барноевнинг «Ташвишли оқшом» сингари реалистик услубда моҳирона ишланган асарлари кўргазмага ташриф буюрган санъат ихлосмандларининг таҳсинига сазовор бўлмоқда.

Б. ТОЖИЕВ.

Юрий РИТХЭУ

АБАДИЙ МУЗЛИКНИНГ ТУГАШИ

ТАНИҚЛИ чукот ёзувчиси Юрий Ритхэунинг «Абадий музликнинг тугаши» романи узоқ Чукоткада Совет ҳокимиятини ўрнатиш йилларидан ҳикоя қилади. Унда гап Чукоткада биринчи революцион комитет тузилиши тўғрисида боради. Романнинг бошидан охиригача халқларнинг қардошларча бузилмас дўстлиги мавзуи қизил ипдек ўтади. Қуйида шу асардан парча ўқийсиз.

АГРИППИНА Зиновьевна хизматкоридан хурсанд бўлмаслиги мумкин эмасди: хизматкори топ-тоза чучук сувни чойгагина эмас, оқ кийимларни ювишга ҳам олиб келарди. Милюнэ узун арқонга чойшаб, кўрпа, ёстиқларнинг жилдини осиб қўйганда уларни кузги сарғиш Казачокда эмас, тундра кўлларининг тиниқ сувларида чайганлигини пайқаш мумкин эди.

Александр Булатов одатда мозор орқасида, чекка Шимоли-Шарқни руслар эгаллаганлиги ҳақидаги солномаларни ўқиб, уни кутарди. Бу солномалар дарахт танасига қисқа-қисқа қилиб ёзиб қўйилганди. Ҳарфлар дарахтга чуқур ўйиб ёзилган, қор бўронлари ва ёз ёмғирлари уларни бўрттириб, четларини силлиқлаб қўйганди.

Милюнэ олисда кўринди, Булатов энди ҳаяжонланаётганини сезиб турарди. У югургилаб бора Милюнэни кўлмак ёнигача кўтариб боргиси келарди. Бу кўлмак соҳилида улар илк бор севги нималигини билишган эди.

Ҳар сафар Милюнэнинг кўзларига, юзига тикилиб Булатов ёш қалқиб келаётганини сезарди. Нега шундай бўларди?

— Нега мен сенга тикилганимда йиғлагим келади?

— Коо, — деди Милюнэ чукоткачалаб, кейин қўшиб қўйди: — Эҳтимол, бу севинч ёшларидир. Раҳматли онам одам севинса ҳам йиғлайди, дерди.

Булатов Милюнэга обкаш ясаб берганди. Қишлоққа яқинлашганда қиз ундан челакни олар ва қотма, нозик гавдасини қилтиратиб сувни ўзи кўтариб борарди.

Милюнэ кайфиятидаги ўзгаришни биринчи бўлиб хушёр, Агриппина Зиновьевна пайқади. У хизматкори узоқ йўқ бўлиб кетишини, ашула айтишини ва умуман шодлигини яширмаётганини сеза бошлади.

Милюнэ тангит қўшиғини куйлар, бу қўшиқ унинг хотирасига ўрнашиб қолган эди.

Шаҳват ҳаяжонидан энтикади тун...

Агриппина Зиновьевна қулоқ солиб туриб, эри билан маъноли кўз уриштириб қўярди. Бир кун у сўради:

— Машенька, қанақа ашула айтаётганингни биласанми?

— Биламан, албатта, — деб дадил жавоб берди Милюнэ. — Энтикади тун...

Лекин ўйлаб туриб, олдинги келаётган сўзга мутлақо тушунмаслигини пайқаб қолди. «Шаҳват ҳаяжонидан» дегани нима бўлдийкин? Нима учун тун энтикади? Нима, у одам ёки ҳайвонмидики, энтиксин?

— Ҳарқалай, билмас эканман, — уялиб тан олди у.

— Тушунмайсан-у, айтаверасан! — таъна қилди хўжайка. — Кейинги кунларда ўзи сенга бир нарса бўлганга ўхшайди?.. Жазман топдингми, дейман?

— Жазман деганингиз нима ўзи? — сўради Милюнэ.

— Жазман дегани, — тушунтира бошлади Агриппина Зиновьевна, — қизнинг кўнглини овлаб юрадиган одам. Қисқаси, хуштор...

Эртасига Милюнэ Булатовдан сўради:

— Шаҳват ҳаяжони — нима дегани?

У ажабланиб қизга қаради.

— Қандайдир буржуача... Тушунтириш қийин, — мужмал жавоб берди у. — Сенга буни ким айтди ўзи?

— Шунақа ашула бор, — жавоб берди Милюнэ ва хиргойи қилди:

Шаҳват ҳаяжонидан энтикади тун...

Булатов қулоқ соларди. У тундра дўнгида ёнбошлаб ётар ва пахта солинган пальтода абадий музликнинг совуқ нафасини сезарди. Эрталаблари кўлмакларни андак совуқ урар, ўтлар мўрт бўлиб, жунжикиб қоларди.

Милюнэнинг овози худди биринчи муздек, ёрқин мовий осмондек ниҳоятда тиниқ эди, бу қўшиқ йигитни бирдан тўлқинлантириб юборди, Сингапур порти ошхоналаридаги сертутун залларни, Фин кўрфази қирғоғидаги бўз тунларни, Петрограднинг текис ва тўғри кўчаларини, Шимоли-Шарқий Осиёнинг ғоятда олис чеккасида бирдан кўздан ғойиб бўлган уйига томон ўзининг олис йўлини эслатди.

Шаҳват ҳаяжонидан энтикади тун...

Қишлоқ теварагидаги тўсиқ, лойли тепалик нарёғида бошқа олам кўзга ташланади. У ёққа Саша Булатов икки марта борганди. Бирдан... афсонавий Чукотка қиролининг манзилгоҳидан бу ажойиб қиз, шундай беғубор, майин, тушунадиган қиз пайдо бўлиб қолди.

— Сени жуда севаман, Машенька, — Булатов меҳрибонлиги тутиб кетиб уни қучоқлаб олди, қўшиқни тўхтатиб ўзига тортди.

— Мен ҳам сени жуда севаман, — деди Милюнэ. — Мен ҳеч вақт шундай бўлади деб ўйламагандим, фақат орзу қилгандим... Ҳаммаси дарддек ўтиб кетади ва ўзим яна ёлғиз қоламан ёки қандайдир буғучи чолга эрга тегаман, деб ўйлагандим. Бирдан бундай... Сени жуда севаман, менинг жазманим...

— Нима дединг? — Булатов Милюнэдан ажралди. — Бу сўзни қаёқдан топдинг?

— Нима ёмон сўзми?—қўрқиб кетди Милюнэ. — Сени ҳафа қилдимми?

— Йўқ, сен ҳафа қилганинг йўқ, аммо бу сўз менга ёқмайди, — деди қатъий Булатов. — Мени яхшиси бошқача ата.

— Бу сўзни Агриппина Зиновьевна айтди, — очиғини айтди Милюнэ ва ташвишланиб сўради: — Эҳтимол, қўшиқ ҳам сенга ёқмас?

— Йўқ, қўшиқ майли, — бироз ўйланиб деди Булатов. — Аммо бошқача ашулалар ҳам бор...

— Менга айтиб бер! — қизиқиб сўраб қолди Милюнэ. — Яхши кўрган қўшиғингни менга айтиб бер!

Булатов Милюнэнинг кўзларига тикилди ва яна кўнгли бўшаб ўшандек йиғлагиси келди.

— Эшит...

У йўталиб олиб ашулани бошлади:

Дераза олдида қип-қизариб қиз
Кўзин ишқаб йиғлайди ҳаргиз.
Келди нохуш хабар, қалби ўртанар,
Севган ёри — бевафо, дерлар.
Ундан бўлак қизга кўнгил берганмиш,
Эрта-индин тўй ҳам қилармиш.
Қандай кўргилик бу, йиғлар бечора,
Қизлар кирар жонига оро:
«Бўлганича бўлар, ўкиниш нега
Қишлоқда сен энг гўзал бека,
Ишқингда бедордир қанча-қанчалар
Йигитлардан бирини танла».
«Бошимга урайми, — деб жеркади қиз,
Севгим ўша, ўшадир ёлғиз».

Милюнэ бошини чангаллаганча хаёл суриб тингларди. Булатов жимиб қолганда эса унга мафтун бўлиб узоқ тикилиб турди.

— Қандай яхши-я: севгим ўша, ўшадир ёлғиз! — ўзича ниманидир ўйлаб пичирларди у.

Баъзан Милюнэ Булатовнинг қучоғида кўзларини катта очиб, баланд осмонда сузиб бораётган булутларга диққат билан тикилганча анча вақт жим ётарди. Қизиқ, ўша булутлар орқасида нима бор экан? У ёқдан ҳеч қачон қайтиб келиб бўлмайди, деганлари ростмикан? Ўша ёқларда ҳам шундай учрашувлар бўлармикин? Унинг «ҳақиқий бахти бирдан барбод топса-я! Милюнэ бу ҳақда қўрқувга тушиб ўйлар, бу фикр хаёлидан нари кетмас, бўлажак айрилиқ қалбидаги илиқликни музлатарди.

— Наҳотки биз ажралиб кетсак? — изтиробга тушиб сўрарди у.

— Э, қўйсангчи... — Булатов жавоб ўрнига уни қаттиқ ўпарди. — Худо бунга йўл қўймайди...

— Сен тангитанлар худосига ишонасанми? У ҳамиятлидир... Унинг ўзи ҳам азоб чеккан-ку. У крестга михлангани, бармоқларидан қон оқаётганини черковда кўрувдим... Башараси ҳам азоб-уқубат чекканларникидай... Қийноқда қолган. Кимки қийналган бўлса бошқаларнинг уқубатини тушунади.

— Мен шунчаки айтувдим... Сен худо ҳақида гапириб кетдинг... — Ҳижолатомуз оҳангда деди Булатов. — Биласанми, Машенька, ҳаммаси сен билан менга боғлиқ. Ҳадемай бу ерда, Чукоткада бутунлай бошқача ҳаёт бошланади. Сен билан менга ўхшаганлар учун. Менга Безруков шундай деб айтди...

— Нима у донишмандми? Ҳаммасини олдиндан биладими? У омборчи-ку. Уни ўртоғи милиционер бўлиб қолибди, катта пичоқни белига осиб олибди.

— Пичоқ эмас, қилич, — кулди Булатов. — Албатта, Сергей Евстафьевич донишманд эмас, аммо у ақлли одам. Сен Ленин тўғрисида эшитдингми?

Милюнэ бошини қимирлатди. Бу ном Тренев уйида бир неча марта тилга олинганди, шунинг учун у ғаройиб одам тўғрисида ўзича тасаввур қиларди.

— Рус қароқчиси, — дабдурустдан гапириб юборди у.

— Нега у ҳақда сўраяпсан? Яхшиси менга севгилининг қалби тўғрисида қўшиқ айтиб бер.

— Ленин тўғрисида сенга бунақа гапни ким айтди? — шошилиб сўради Булатов.

— Хўжайинлар шундай дейишяпти... Нимайди?

— Биласанми, ўзинг! — Булатов айтадиган сўзини узоқ қидириб сўнг эҳтиром билан деди: — Ленин менга ўхшаганларга ер берди!

Бироқ бу гап Милюнэга бирон бир таъсир қилмади.

— Хўш, ернинг сенга нима кераги бор? — елкасини қисди у. — Ана қанчаси ётибди. Хоҳласанг қопга солиб ол, хоҳласанг — ағанаб ёт.

— Бу ерни эмас! — жиғиниб деди Булатов. — Ғалла ўсадиган ер! Тушунасанми — ғалла! Бундай ер учун одамлар бир-бирини ўлдиришган. Чунки бизнинг рус еримиз — ҳаёт, демакдир!

Милюнэ Булатовга ажабланиб қараб турарди. У ҳеч қачон Булатовни бунчалик ҳаяжонланган ҳолда кўрмаган эди.

— Ленин шунча кўп яхши ерни қаердан олган? — тушунмай сўрарди у.

— Ғалла ўсадиган Россиянинг ҳамма ери помешчикларга, бойларга қарарди, — тушунтира бошлади Булатов.

— Армагиргинга ўхшаганларгами? — фаҳмлагандек бўларди Милюнэ.

— Ўшанга ўхшаш, — бош ирғади Булатов. — Помешчиклар менга ўхшаган деҳқонларни ишлашга мажбур қиларди. Улар нимаики ўсиб етишган бўлса, деҳқонлардан тортиб оларди. Ўзлари қоринларини тўйғазишарди-ю, биз эса очликдан шишиб кетардик...

— Нима, Ленинсиз бу ерларни, шунчалик керак экан, олишни тушунишмаганми? — соддадиллик билан сўради Милюнэ.

— Эҳтимол тушунишгандир, аммо журъат этишмаган, — жавоб берди Булатов. — Буни қандай амалга оширишни билишмаган. Ленин эса қандай қилиш кераклигини айтган.

— Қандай қилиб?

— Ҳокимиятни ўз қўлига олиш керак. Ҳаётга раҳбарлик қилиш керак.

— Громовга ўхшашми? — пичирлаб сўради Милюнэ.

— Йўқ, ундай эмас... — аччиғлангандай деди Булатов.— Громов — меҳнаткаш халқнинг душмани. Сен билан бизнинг душманимиз.

Русчадан С. МУСАЕВ ва Э. АЗИМОВ таржимаси.

СПОРТ

НАТАЛЬЯ БУТУЗОВАНИНГ ЯНГИ РЕКОРДИ

Камондан отиш бўйича Тошкентда ўтказилган Қуролли Кучлар чемпионатида СССР халқлари VII ёзги спартакиадасининг олтин совриндори Наталья Бутузова яна бир марта кўп сонли спорт ишқибозларининг олқишларига сазовор бўлди. Тошкентлик спортчи бу мусобақаларда янги жаҳон рекордини ўрнатди. У 50 метрлик масофадан 36 марта ёй отиб, 330 очко тўплади. Бу натижа аввал тбилисилик спортчи Кетеван Лосаберидзе ўрнатган рекордга қараганда бир очко кўпдир.

Бўлиб ўтган Қуролли Кучлар чемпионатида иттифоқимизнинг кўпгина шаҳарларидан юздан ортиқ камондан ёй отиш усталари иштирок этишди.

ФУТБОЛ МАЙДОНЛАРИДА

Ўтган куни олий лига командалари ўртасида мамлакат футбол чемпионатининг яна икки учрашуви бўлиб ўтди. «Арарат» ўз майдонида «Черноморец»ни, «Нефтчи» эса «Локомотив» футболчиларини қабул қилди. Ҳар икки ўйинда ҳам бир хил — 2:0 ҳисоби қайд қилинди. Майдон эгалари ўз активларига иккитадан очко ёзишди.

Мамлакат чемпионатининг 30 тур ўйинларидан сўнг командаларнинг турнир жадвалидаги аҳволи қуйидагича:

Командалар	Ю	Д	М	Т	О
Спартак	18	9	3	56-21	44
Динамо (К)	19	5	6	45-20	43
Шахтёр	17	8	5	49-27	42
Динамо (Тб)	16	12	2	46-21	40
Динамо (М)	14	9	7	33-23	36
Динамо (Мн)	12	6	11	36-28	30
ЦСКА	11	8	11	39-37	30
Зенит	11	8	11	38-39	30
Арарат	10	12	8	35-27	28
Пахтакор	10	9	10	33-39	28
Черноморец	9	9	12	27-31	26
СКА	7	14	9	33-44	22
Қайрат	7	8	15	25-38	22
Нефтчи	7	8	15	25-42	22
Локомотив	6	11	13	36-50	20
Торпедо	6	9	15	23-38	20
Заря	4	10	16	32-52	16
Крилья Советов	6	3	21	20-54	15

Олий лига командалари навбатдаги тур ўйинларини икки ҳафталик танаффусдан сўнг ўтказишади. Бу давр мобайнида Европа кучли коллективларининг қитъа чемпионлари, кубок эгалари ва УЕФА кубоклари учун учрашувлари бўлиб ўтади. «Пахтакор» эса қолдирилган учрашувини ўтказади. «Динамо» (Минск) ва «Пахтакор» футболчилари 26 октябрда ўзаро куч синашадилар.

Бугун мамлакат чемпионатининг иккинчи лига бешинчи зонасида қатнашаётган коллективлар навбатдаги тур учрашувни ўтказадилар. Жумладан, турнир пешқадами Жиззахнинг «Бўстон» командаси Магнитогорск шаҳрининг «Металлург» коллективини қабул қилади. Жиззахлик футболчилар бу учршувда бор-йўғи бир очко қўлга киритса, келгуси йили СССР чемпионатининг биринчи лигасида қатнашиш ҳуқуқини берадиган ягона йўлланма эгаси бўлишади. Чунки, аввалги тур ўйинларида «Бўстон» ўз майдонида «Сигнал»ни 3:2 ҳисобида мағлубиятга учратиб, очколар сонини 67 тага етказди. Иккинчи ўринни эгаллаб турган «Шаҳрихончи» эса «Хўжанд»га 1:3 ҳисобида ютқазиб қўйди. Мусобақалар тугашига икки тур қолганда бу команда активида 63 очко бор.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

РЕКЛАМА ва ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

4—10 НОЯБРЬ КУНЛАРИ

КАТТА БАЙРАМ ТОМОШАЛАРИ

ПРОГРАММАДА СОВЕТ ЦИРКИ УСТАЛАРИ

Томошалар соат 12.00, 16.00 ва 19.30 да бошланади.

Олдиндан билет сотиш кассаси ишлайди.
Касса соат 10.00 дан 20.00 гача очиқ.
Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.

Справкалар учун телефонлар: 44-35-91, 44-35-84.

НОН! УНИ УВОЛ ҚИЛМАНГ!

Нон — Она ер ва инсон меҳнатининг энг азиз меваси, яшаш манбаи, ҳаёт шарти, инсоннинг қувончи ва фароғати.

Нонсиз биз бир кун ҳам яшайолмаймиз, шунинг учун ҳам халқда: «Нон — рисқ-насиба», деб бекорга айтилмаган. Мамлакатимиз гербида ҳам олтин буғдой бошоғи акс этган. Бу — мамлакатимиз тупроғининг бебаҳо бойлиги, унинг унумдорлиги ва саҳоватли рамзидир.

...Оқ нон, буғдой нон, оби нон, булкалар, батонлар, бубликлар, рогаликлар. Нонларнинг тури шунчалар кўпки, гоҳида унисини ҳам, бунисини ҳам олгинг келади. Аммо эҳтиёжига яраша сотиб олишни баъзан унутиб қўямиз. Натижада нон вақтида истеъмол қилинмагандан сўнг унинг суви қочади ва ўйлаб ўтирмай янги нонни олиб келиш учун жўнаймиз, суви қочган нонларни эса озиқ-овқат чиқитларига улоқтирамиз.

ҲУРМАТЛИ ХАРИДОРЛАР!
АЗИЗ НОННИ ТЕЖАНГ!

Уни эҳтиёжингизга яраша миқдорда сотиб олинг.

Нон ва нон-булка маҳсулотлари билан савдо қилувчи магазинларнинг кўпчилиги ўз-ўзига хизмат методи асосида ишлайди. Унинг афзал томони ҳаммага равшан албатта: харидор ўзи танлаб ўзига ёққанини сотиб олиш имкониятига эга.

Бироқ, ўз-ўзига хизмат методи санитария-гигиена нормаларига айниқса қатъий риоя этишни талаб қилади. Нон сотиб олишдан аввал бир неча буханкани қўл билан ушлаб кўрамиз. Бу ҳолни тез-тез учратиш мумкин. Ахир, нон озиқ-овқат-ку, у ошқозонингизга бошқа қайта ишлов берилмай тушади, уни қўл билан ушлаб кўп вақт биз инфекция юқтирамиз.

Нон танлаш ва уни сотиб олишда санитария қоидаларига қатъий риоя қилинг. Нонни махсус вилка ёки қоғоз бўлакчаси билан олинг. У ҳар қандай нон магазинида мавжуд. Уларни сотувчилардан талаб этинг!

Санитария-гигиена қоидаси донали нонни икки ва тўрт қисмга кесишни руҳсат этади, бу жуда осон: оила учун зарур бўлган миқдордаги нон бўлагини танлаб олиш мумкин.

Нон олдиндан қирқилган бўлиши ва махсус ажратилган хонтахтага териб қўйилган бўлиши шарт. Бироқ, кўпгина магазинларда бу муҳим санитария-гигиена қоидаларига риоя қилинмайди. Нон тўғридан тўғри касса аппарати ёнида айқашиб ётади, нон сотувчи-кассир томонидан қирқиб берилади. Буларнинг ҳаммаси барибир нонниг ифлосланишига олиб келади.

Нон-булка маҳсулотлари магазинларининг сотувчилари диққатига!

Нон сотишда санитария-гигиена нормаларига қатъий риоя қилингиз. Эсингизда бўлсин, ҳисоблаш кассаси ёнида қирқилган нон инфекция манбаига айланиши мумкин,

Харидорлар! Нон махсус ажратилган столларда қирқилиб, алоҳида хонтахталарда бўлишини ҳамма вақт талаб этинг!

«УЗТОРГРЕКЛАМА» ТЕЛЕПРЕССАГЕНТЛИГИ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Мультфильм. 10.25 — Давр бизни танлади. Бадиий фильм, 2-серия. 11.35 — Киносаёҳатчилар клуби. 12.35 — 15.00 Янгиликлар. 15.20 — Меҳнатинг-иқболинг. 16.15 — Ҳуқуқ ҳақида суҳбатлар. 16.45 — Владимир Селивохин чалади. 17.20 — Мунозара- клуб. 18.30 — Фан оламида. 19.00 — Қувноқ нотaлар. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Яхши кайфият. 19.45 — Время. 20.20 — Давр бизни танлади. Бадиий фильм, 3-серия. 21.30 — Время. 22.00 — Спорт программаси.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Ўқув кўрсатуви. 12.00 — Тонгги сатрлар. 12.30 — Ўқув кўрсатуви. 13.00 — Чолу-кампир бор экан. Бадиий фильм, 1-серия. 14.05 — Ҳужжатли фильм. 18.20 — Мультфильм. 18.30 — Дунё болалари. 19.00 — Бугун — Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг халқаро куни. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Телевизион фильм. 19.55 — Ёзувчи ва замон. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.00 — Хирмонингизга барака. 22.15 — Телевизион театр. 23.15 — Ҳужжатли фильм.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.10 — Фильм-концерт. 20.05 — Янгиликлар. 20.25 — 430 минг тонна «оқ олтин» учун.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ УЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 24|X да **Уйқудаги гўзал**, 25|X да **Концерт.**

ҲАМЗА НОМЛИ УЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 24|X да **Келинлар қўзғолони.**

ДОИМИЙ ИШГА

печатникларга шогирдлар, гальванотипчи, саноат вентиляциясига хизмат кўрсатувчи ва ремонт қилувчи слесарлар, слесарь-сантехниклар, слесарь-ремонтчилар, компрессор ва совутиш қурилмаларининг машинистлари, склад мудири, токарлар, фрезерчи, сайқал берувчи, ёрдамчи ишчилар, фаррошлар, қоровуллар, идиш-товоқларни йиғиштириб олувчилар, автомоторист, машинисткалар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй, кадрлар бўлими.

«ШЕЛК» МАРКАЗИЙ КОНСТРУКТОРЛИК - ТЕХНОЛОГИК ЛОЙИҲАЛАШ БЮРОСИГА

инженер-механиклар, технологлар, электриклар, қурувчилар, иқтисодчилар; металлни совутиб ишлаш бўйича техник-технологлар, асбоб-ускуналар ремонти бўйича технологлар, асбобсозлар; ҳамма касбдаги ишчилар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент область, Калинин район, Генерал Узоқов кўчаси (34, 64, 87-автобусларнинг «Ипакчилик институти» бекати). Телефонлар 46-34-00, 46-34-01.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П. ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор — 336495; 325302, редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750.

БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; адабиёт ва санъат — 325757; совет қурилиши — 325553; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик —325733; рассом — 325645; фотомухбир — 325894.

Р. 02243. Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64633. Е.—2595. 12'